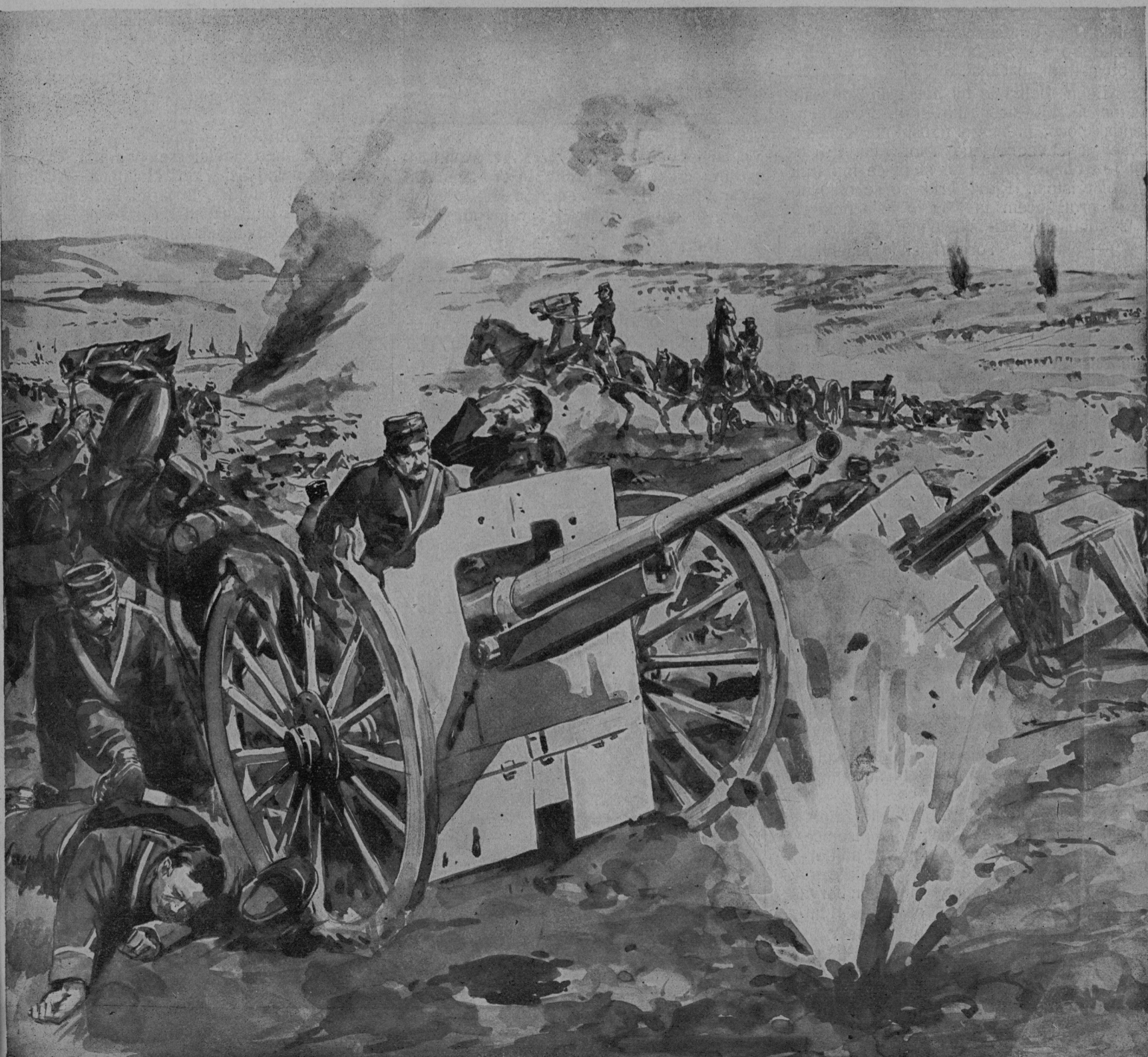

Štev. 2.

V Ljubljani, v sredo 12. januarja 1916.

Leto III.

Zlomljena ofenziva Lahov: Ostanke razbite laške artiljerije se skuša z begom rešiti.

Špijonova usoda.

Roman.

Prvo poglavje.

Bilo je dvanajstega januarja l. 1910. na Dunaju.

Kočija za kočijo se je ustavljala pred vrati velikomestnega hotela in maske, zavite v rdeče sive, črne in bele plašče, so stopale skozi ozka vratca in ginile naglo v prostrani veži, koder so stale ob desni in levi visoke palme in ciprese. Iz ene je stopil dr. Leon Žolna. Ko je šel preko tratoarja, se mu je videlo, kako varuje lakaste čevlje, Odpravil se je v garderobo. Policijskemu agentu Hubru, ki je tam stal, je malomarno odzdravil. Oddal je klobuk in suknjo in se pomešal med množico, ki se je gnetla počasi v dvorano. Okoli in okoli so čvrčale, se smejale, pele, skakale in plesale maske. Zabava se je sijajno razvijala.

No, tukaj je bil zrak drugačen kakor v pisarni! Šumela je svila, blesketali so se dragulji in skozi črne maske so se svetile vroče in zapeljive oči. Vse križem je hihitalo, lepi pogledi so ga lovili in šaljive opazke so se zaletavale v njegovo uho. In ob estradi je čakal.

Leon Žolna je bil policijski komisar. Kakor je bil sicer miren in premišljen, vendar nocoj ni mogel udušiti nervoznosti, ki se ga je vedno iznova lotevala. Pogledal je v bližnje zrcalo na steni če mu frak dobro pristaja. Rjavi brki so se odločno vihali proti očem in trda in bela prsa so se svetila kakor ščit iz bele bleščeče kovine.

— Na boj, Torero! si je smehljaje šepetal. Za hip se je spomnil na špijonážno zadevo, ki je vzbujala že teden in več splošno pozornost. Iz pisalne mize nekega generala, je ukradel neznan tat važne vojaške spise. O tatu pa ni mogoče najti najmanjšega sledu.

Gotovo je, da je zločinec nenavadno zvit. General je delal do poznega popoldneva. Nato je zaprl papirje v miznico. Cez dve uri so prišli k njemu povabljeni gostje in se gibali po vseh prostorih, samo to je gotovo, da ni bilo v pisalni sobi nikogar. General se je pozno v noč, ko je bila domača zabava končana, zaprl v svojo pisarno, da bi delal dalje. Zdaj je opazil: papirjev ni. Gotovo je da so izginili med tistim časom, ko so bili v hiši gostje. Ali če se je spominjal njihovih imen, ni bilo med njimi niti enega, katerega bi lahko le od daleč osumil. Sami častniki in visoke vladne osebnosti so bili povabljeni.

Dr. Žolne se je lotila iznova nervoznost. Potegnil je z dlanjo preko čela in popravil frak.

— Stran take misli! si je zaklical v duši. Na maskaradi smo, obeta se najlepši večer:

Na zabavo je prišel radi nekega pisma. Majhno, duhteče, diskretno pisemce. Jasno je, da ga je pisala dama iz najboljših krogov. Sloke, fine in visoke črke ga prepričujejo o tem, okusna oblika in barva papirja, izraziti stavki in nevsiljivi parfem.

Čudna stvar!

Pred osmimi dnevi je prejel nenadoma pismo. Dama, podpisana Dolores, je pričela z njim pismeno občevati. Zakaj? Ker ji je dolgčas, je prišla, in ker je čula, da je gospod dr. Žolna duhovit mož. Komisar je odgovoril, da bi mu bilo osebno znanje ljubše kakor tako. Slučaj mu je jako laskal. Toda z osebnim znanjem je sla-

bo kazalo. Tri pisma je pisala že ona, tri on, toda vedno enako pismeno razmerje. Danes pa je prinesel poštni sel vabilo, naj pride na maskarado. Nocoj nemara neznan-ko spozna.

Vladarji nove četverozeve: Avstrijski cesar in ogrski kralj Franc Jožef I., nemški cesar Viljem II., turški sultan Mohamed V. in bolgarski kralj Ferdinand.

Kakšna je?

Brez dvoma: odlična dama. Premišljena, mirna, ponosna, kar kaže pri vseh svojih še tako toplih ljubeznivostih. Ali govori tudi tako prijetno, kakor piše? Ali — Zdaj je začutil na roki pahljačo.

— Lepo od vas, doktor! Točni ste, človek se lahko zanese na vas! Pri osebah od policije sem to vedno opažala.

Pred njim je stala visoka, stasita dama. Na sebi je imela črno svileno obleko domina in na obrazu enako masko. Skozi luknje pod čelom so se iskriale velike črne oči.

Doberdobska planota, za katero se že pol leta vrše strašno ljute borbe in na kateri se zlasti tudi Slovenci prav posebno odlikujejo.

Dr. Žolna se je poklonil in — Dolores?

Maska je prikimala in rekla hom med besedami:

— Ali sem vas razočarala?

— ne narobe! Sicer je res, da le malo tvoje lepote.

Maska se je zravnala in pogkvišku. Nato je zamahnila z roko.

— Ah, da! Pozabila sem na te ske se tikajo. Res je! Sicer je sr Niti ne poznamo se...

— To se pravi, je popravil d ti me poznaš, kakor vidim, jaz tebe

— Ne! Ni res! Nocoj te prvič O tebi vem samo to, da si pri p kar si mi itak sam pisal.

— Jaz pa sploh ničesar ne vem mo slutim.

— Kaj pa slutiš?

— Da ne spadaš med tiste, ki jo neslanih novosti in posili dogoc Mislim, da se ne motim, ko te sma za odlično damo. Imaš dosti okusa, domačinka in stanuješ v sredini mesta

— Kako pa ti to vse veš?

— To poznam iz tvojih pisem. F besedne okrete, ki tukaj niso v na Pisma si oddala vsa na isti pošti: Ni jeva cesta, severni ogel. Osebni vtisk trjuje vse sklepe, ki sem jih naprav pismih.

— Gospodje od policije ste nev se je nalahno smejal črni domino. V kem tiči nekaj Scherlock Holmesa. V zabavi biti detektiv, to mora biti šele tek! Če bi bila jaz mož, bi se pečala mo z izsledovanjem in razjasnjeva najtemnejših zločinov. To napenja ž Povej, če imaš kaj opraviti s tisto l stvarjo?

— Katero misliš?

— To vendar, o kateri vsi listi pi

— Da! Tako, veš, nekaj malega delujem, je komisar lahkotno odgovo

— Nekaj zanimivega bi ti lahko vedala. To pa seveda samo pod pogo če boš jako priden.

Besede so dr. Žolno živo zadele. je stal pred damo kot kavalir, zdaj gledal nenadoma kriminalist od pe glave.

— Hm! si je mislil. Kostum ni izposojen. Svila je pretežka, čipke so pristne. Čevlji so ozki, fini, delo izvrstnega čevljarja. Vse skupaj je elegantno, posebnosti ni najti niti ene!

Vendar nekaj! V črno orokovičeni roki mečka domino bel robček in na njem je monogram. Zdaj vidi črke R. S. Nad njima je krona. In parkrat si ponovi v mislih: R. S., R. S.

Domino se mu je nasmehljajal:

— Ne trudi se, doktor, ne doženeš ničesar!

— Morda sem kaj opazil.

— Robec vendar ni moj. Toliko previdnosti mi pač lahko prisodiš.

— Čemu ti je treba previdnosti?

— Ker ne maram, da bi me spoznal. Komisar je pogledal masko od strani in nezaupno.

Domino se je smejal:

— Brrr! Gledaš kakor tiger. Ali ukažeš, da me aretirajo?

Dr. Žolna se ni zmenil za šalo.

— Kaj si mi hotela povedati o stvari?

— Aha, to je, kar te zanima. Mislila sem ti samo namigniti, da se policija za enkrat moti. Prosim te, uvažuj to!

— Zakaj se moti?

— Sled ni pravi. Sumničite vse časti vrednega oficirja, poštenjaka od glave do tal. Stotnik, na katerega pazite —

— Kako ti to veš? se je začudil komisar. In mislil je zase dalje: Delali smo vendar skrivaj. Razen treh, štirih uradnikov ni človeka, ki bi imel o tem le pojem . . .

— Tega ti ne morem povedati. Dovolj je, da vem. In nadalje mi je tudi znano, da na ta način ne pridete nikoli stvari do dna.

— Če že vse veš, potem mi pa tudi lahko razložiš, kdo je ukradl spise.

Dama se je sklonila h komisarjevemu ušesu, da bi je ne mogel kdo drugi slišati. Zašepetala je:

— Papirje je vzel na zadnji domači zabavi eden izmed gostov. Nekdo, ki ima važno ime, pa je velik ničvrednež. Če hočeš izvedeti več, pazi na hišo na Dorotejini cesti št. 46!

Tisti hip se je prirnil skozi množico rožnat domino, potegnil je neznanko za roko in ji mahal, naj mu sledi.

Iz soške bojne črte: Častniki z daljnogledi zasledujejo gibanje sovražnikovo ob Soči.

— Oprosti! je rekla. Vrnem se kmalu.

Šla je k rožnatemu dominu, ki je stal vidno vznemirjen pri vratih.

Dr. Žolna je oba domina pazno motril. Rožnati je izpregovoril nalahko in raztrgano par besed. Črni domino se je stresnil, stisnil vase in položil roko na srce. Zagugal se je, iskal opore in se naslonil na vrata. Izpod maske se je izvil glas, podoben pridušenemu kriku:

— Ustreljen! . . .

Samo to se je čulo.

Oba domina sta odvršala skozi vrata. Bližnji gostje so ju opazili, slišali so pridušeni krik in so gledali začudeno za maskama, ki sta tekli po stranskem hodniku v garderobo.

Kaj se je zgodilo? Ali se je kdo ustrelil? Kdo je bila dama? je mislil naglo dr. Žolna in se rinil skozi gnečo za maskama. Kaj ve ona o tatvini? In hiša na Dorotejini cesti . . .

Moral jo je dohiteti.

Ko je prišel v stranski hodnik, sta maski ravno odhajali skozi vrata.

Dr. Žolna je tekel brez klobuka in suknje na ulico.

Bila je prazna.

Okrog ogla je zavil z divjo hitrostjo rumen avtomobil.

— Kam sta izginili maski? je vprašal komisar vratarja.

— V avtomobilu sta se odpeljali! je povedal vratar.

— Katero številko ima avtomobil?

— Ne vem.

— Kako sta ga poklicali?

— Rumeni avto.

Komisar je od jeze zacepetal.

— Ali sta maski kaj govorili?

— Nekam se jima je mudilo, bili sta vsi iz sebe. Govorili sta, pa italijanski.

Dr. Žolna je trenotek primišljajal.

— Kje je telefon?

— Prosim zgoraj v pisarni.

Komisar je tekel k stopnicam. Zadel je ob policijskega agenta Hubra, ki je prišel ves zasopljen nemudoma govoriti vanj:

— Dobro, da sem vas našel. Iščem vas tako kakor bi šivanko iskal. Nikjer vas ni. Pred desetimi minutami so po vas telefonirali. Treba je, da greste takoj na Dorotejino cesto št. 46. Nekdo je umorjen.

— Umorjen? Na Dorotejini cesti? Št. 46? je kričal komisar.

— Da! Sam policijski svetnik je telefoniral.

Komisarju se je potilo čelo. Obrisal ga je.

— Preskrbite voz!

Malo časa nato je sedel v kočijo izvoščka. Ko se je nekaj minut vozil, je obstal voz tako nenadoma, da se je komisar skoro prekopicnil.

Avtomobil je drvel mimo kočije v

Iz južnih Dolomitov: Monte Verena na jugovzhodnjem Tirolskem, kjer se vrše hudi boji z Lahii.

mesto.

V svetlobi obcestnih svetilk ga je komisar dobro videl.

Bil je — rumeni avtomobil . . .

Drugo poglavje.

Pred hišo št. 46 na Dorotejini cesti je stala gruča ljudi, dasi je bila že pozna ura. Tisti, ki so bili posebno radovedni, so stali na podzidku, da bi zagledali kaj skozi pritlična okna. Slišale so se same grozotne zgodbe iz zadnjih let. Ugibali so in se prerekli. Zavest, da leži v hiši mrlič, je vplivala na glasove. Bili so tihi, pridušeni in skrivnostni. In če tudi ni nihče poznal mrliča in ni nihče vedel o vzroku smrti, je bila vendar za vse stvar nad vse zanimiva, ker je bila zavita v mrak globoke tajinstvenosti.

Pred vežnimi durmi je stal policaj, da je zadrževal tiste, ki so bili le prevsiljivi. To svojo nalogo si je jako olajšal. Zaklenil je vrata. Na radovedneže je to slabo učinkovalo. Bili so nevoljni.

Dr. Zolni je razložil zadevo stražnik.

Pred dobro uro so našli nekega stanovalca vstreljenega v glavo.

S tirolskega bojišča: Naše topništvo na na poti k Dolomitom, za katere se bori že več mesecev, z laško artiljerijo.

Z naše ruske fronte: Topništvo poljske legije na cesti na fronto proti Rusom.

Strela ni nihče slišal, tujega človeka v stanovanju ni nihče videl. Mislili so zato, da se je prigodil samomor. Komisija pa je dognala, da se je izvršil umor.

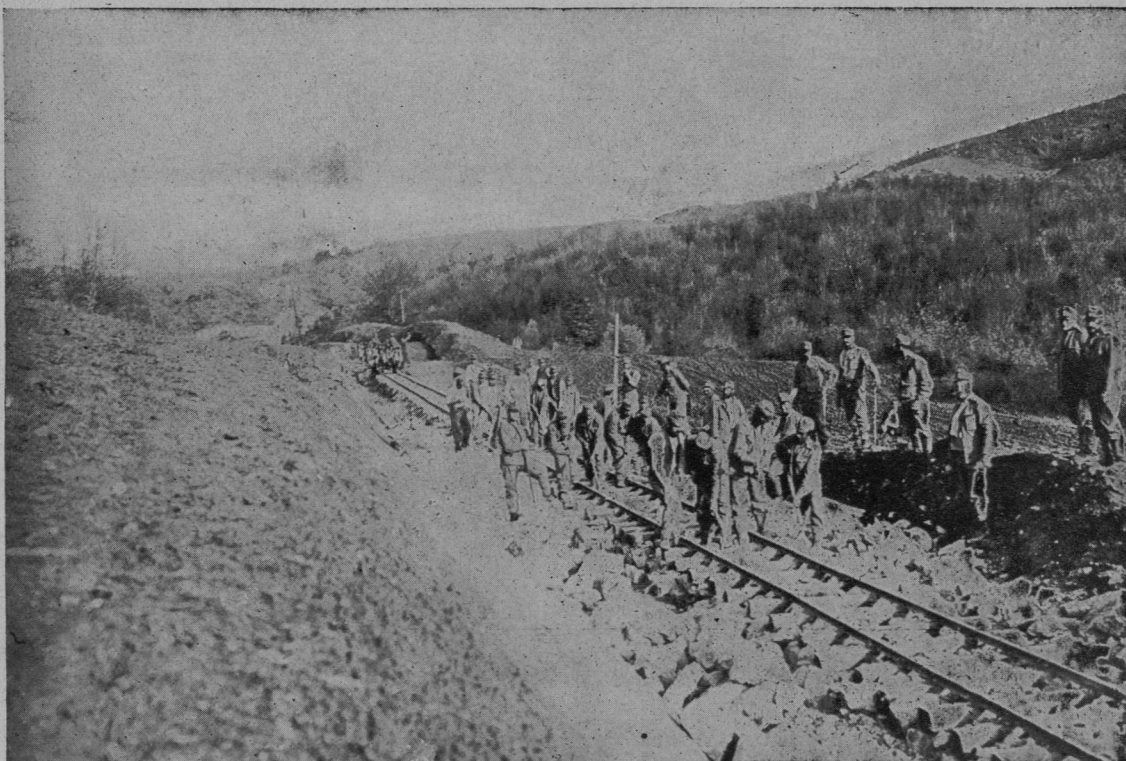
Komisar je prestopal po maloštevilnih stopnicah.

Par starih žensk in dve, tri služkinje, ki so šepetale na hodniku, so mu pokazale smer, kamor naj gre. Šel je skozi prednjo sobo. Stena z motnimi šipami jo je ločila od kuhinje.

Izza priprtih vrat so se slišali različni glasovi. Tam se je nemara zgodil zločin.

Revna petrolejka in dve vtripajoči sveči sta razsvitljevali ubožno opravo.

Soba je bila srednje velika. Imela je dve okni. Spominjala je popolnoma na stanovanja tistih velikih hiš, ki jim pravijo boljši meščanje zasmehljivo „otroške kasarne“. Strop in stene so bile preprosto poslikane, nad okni so visele kratke, umazane bele zavese. Postelja je bila stara in cenena, nad njo sta viseli dve zaprašeni sveti podobi v bližini je stal železen umivalnik.

Naši vojaki pri gradnji nove železniške proge preko ruske Volinije.

Krasna srbska katedrala v osvojenem Kragujevcu.

— Čakajte, ga je prekinil policijski svetnik. Projektil je bil manjši. Vidi se na luknji.

Svetnik je dvignil samokres, ki je ležal na tleh, in stopil ž njim k luči.

— Seveda! Vsi patroni so še v njem.

Gledal je skozi cev proti luči.

— S tem samokresom sploh ni nihče streljal.

Zapazil je dr. Žolno, ki je obstal blizu vrat.

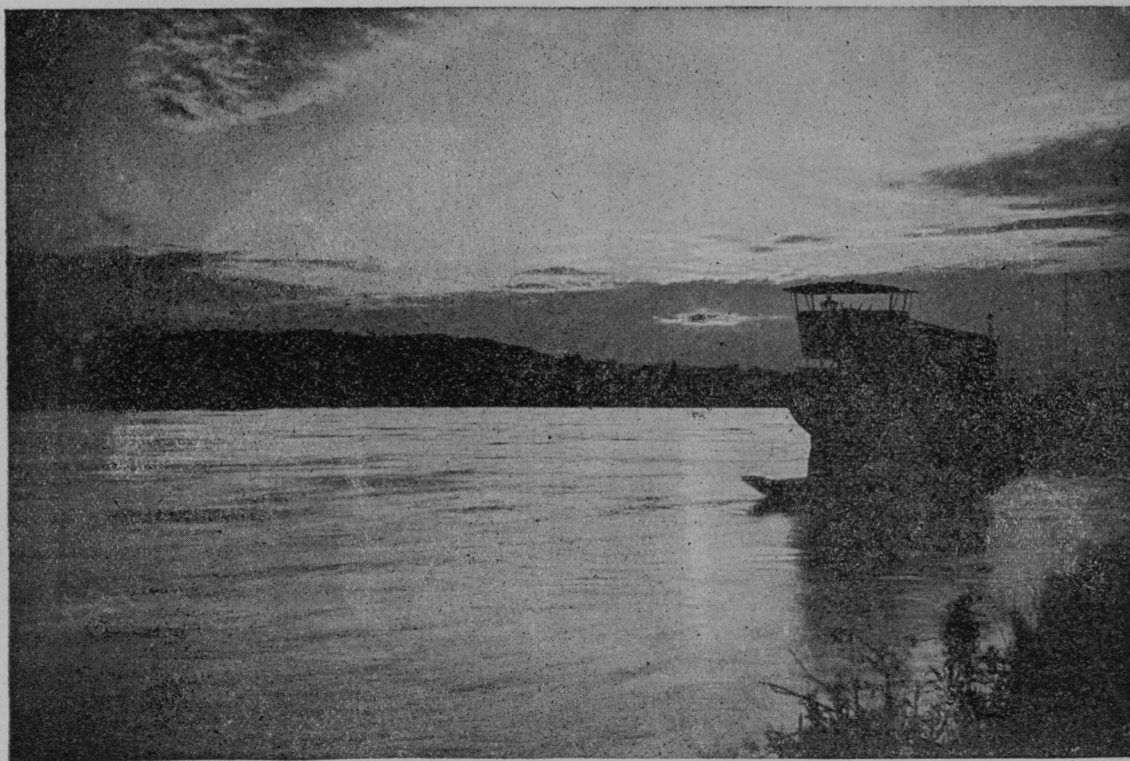
— O, dober večer, gospod doktor. Lepo iznenadenje, kaj? Ali že poznate podrobnosti?

Komisar je zanikal.

— Na kratko torej! Ob devetih zvečer je tod mimo pratruljiral stražnik Kosec in slučajno pogledal skozi okno. Mož, ki leži tu mrtev, je sedel takrat za mizo. Pol ure pozneje ga je videl stražnik, ko se je jako vznemirjen prerekal z elegantnim gospodom v kožuhu. Ob tričetrt na deset je slišala gospodinja, da je nekaj padlo. Iz polspanja se je popolnoma zbudila in poklicala moža.

Iz Belega grada: Ulica v starem delu mesta Belega grada, ki je danes v naši oblasti.

Paroplovba po Donavi med Avstro-Ogrsko in Bolgarijo je zopet odprta: Srbski del Donave.

Zdelo se ji je, da je čula tudi vzdihovanje. Mož je vstal in potrkal na vrata, Ker ni nihče odgovoril, je vstopil. V obraz mu je puhnil mrzel zrak. V sobi je bilo mračno. Ulična svetilka je pošiljala skozi okno slabotne žarke. V njih je videl stanovalca, ležečega na tleh. Mislil je da mu je prišlo slabo in ga hotel nesti na posteljo. Ko ga je prijel, je spoznal, da je mrtev. Pričel je klicati na pomoč, prižgal luč, opazil na tleh ta samokres in poslal ženo po policijo, ki je konstatirala umor. Morilec je ušel, kakor vse kaže, skozi odprto okno.

Policijski svetnik je pokazal na okno, obrnjeno na vrt.

— Zdaj sem vam povedal glavno. Dalje torej! Adolf Strebinger ni ustreljen s tem samokresom. Treba iskati pač naprej. Kaj pravite vi, gospod policijski zdravnik?

— Strinjam se z vami. Kroglja je bila zelo majhna. Skozi levo senco je šla v glavo, skozi desno iz nje.

— Torej kje je kroglja?

Policijski uradniki so ogledovali stene.

— Tukaj! je vzkliknil dr. Žolna in pokazal luknjo v okviru svete podobe.

— Dobro! Če je kroglja tja priletela,

je morala leteti od tukaj.

Policijski svetnik je pokazal nasprotni konec mize. Nekaj ga je gnalo, da je stopil tik okna.

— Mislil sem si in res je. V sobi sploh ni nihče streljal. Strel je s ceste. Poglejte luknjo v šipi!

V šipi je bila majhna luknjica, brez dvoma je udarila skozi kroglja.

— Zdaj je tudi jasno, zakaj niso v hiši slišali strela.

Zapisnik je nudil nadalje še eno zanimivo podrobnost.

Mrlič je imel pri sebi dve kroni in nekaj nikljastega denarja, par trgovskih pisem, število lokalnega časopisa od 12. januarja in odtrgan košček papirja.

Policijski svetnik je ta košček pozorno ogledoval in je presenečeno pogledal dr. Žolna.

Na eni strani je bilo zapisano: Jutri ob poldeveti uri 2, 3, 5, 2, 27, 70, 17, 32, 11, poklicati.

Številke so nudile šifrirano pisavo. Ce bi jo pa bilo mogoče rešiti, bi imela

policija gotovo važne podatke v rokah.

Na drugi strani je bilo napisano s črnilom: . . . prijetno presenečen vsled vaših posebnosti želim od srca, da bi se mogel z vami čim prej osebno seznaniti in pismeno pogovarjanje ustno nadaljevati. Priporoča se vam v udanem spoštovanju dr. Leon Žolna.

— Kaj? Leon Žolna? Doktor, ali je to vaš podpis?

Policijski svetnik je pomolil komisarju list.

Komisar je komaj verjel lastnim očem. Ali bila je resnica. List je bil kos njegovega pisma, pisanega skrivnostnemu dominu, kateri ga je pred dobro uro opozoril na to hišo.

Kakšne stike ima odlična dama z delavcem? Kako je zašlo pismo v žep mrliča?

Komisar le skomizgnil z rameni in dejal:

— Da, potrditi moram, da je to del pisma, ki sem ga pred štirimi dnevi odposlal.

— Komu?

— Dami, gospod svetnik, ki sem nocoj ž njo govoril, ki je pa še ne poznam. Ne morem si razložiti, kako je prišlo pismo v žep tega moža.

(Dalje prihodnjič.)

Napoleon in Cadorna.

Pred 118 leti se je vršila skoraj prav na istem prostoru, kjer je divljala 1.—4. soška bitka med četami generala Cadorne in generala Borojeviča, odločilna bitka med Napoleonom Bonapartom in med nadvojvodo Karlom.

Takrat, 1. 1796 in 1797, so bili za Avstrijo težki časi. Naši generali so bili večinom počasni in nespretni starokopitežni, Napoleon in njegovi generali pa moderni strategji. Za to vsa hrabrost Avstrijcev ni mogla zabraniti, da bi ne bil Napoleon naglo premagoval oddelkov naše armade ter zavzemal trdnjavo za trdnjavo. Kmalu je bile vsa severna Italija v Napoleonovi oblasti. Jezdci generala Murata so z nečuvno smelostjo udri čez reko Tagliamento pri Codroipu in vrgli Karlovo vojsko nazaj. Karel je sklenil umakniti se za Sočo, se ondi utrditi ter se držati tako

Naša ofenziva proti Črnogorcem: Amadni povevljnik general pl. Kövess, osvovitelj Belega grada, zmagovalec pri Plevju, Peču i. dr.

dolgo, da dobi na pomoč novo vojsko. Umikal se je torej preko Palmanuove za Sočo ter se utrjeval. Središče avstrijske armade (okoli 22 bataljonov) je stalo v okolici Gorice, — desno krilo (šest bataljonov in škadron konjenikov) je stalo južno Solkana in navzgor za Sočo, — levo krilo (tudi šest bataljonov in nekaj škadronov konjenice) je stalo južno Gradiške ter po cesti v Tržič (Montfalcone). Prednje straže je tvorilo nekaj lahkih oddelkov pešcev in konjenikov od Nerse do Sv. Martina, 4 km zahodno gore Sabotinske; cela brigada pa je stala na zahodnjem bregu Soče, da bi branila Gradiško, ki pa je bila še slabo utrjena,

Napoleon je dospel s tremi divizijama do Palmanuove. Dne 19. marca naj bi po Napoleonovem načrtu divizije prekoračile Sočo in sicer general Guyeux pri Noga-redu, general Bernadotte vzhodno Palmanuove in Serrurier pri Crangliu. Napoleon je v to svrhu poslal Guyeuxovo divizijo čez Kormin (Cormons), Bernadottovo divizijo čez Sočo pri Casseglianu ter se je imela obrniti proti Gradiški. Danes stoje naše čete vzhodneje in so zahodni del Gradiščanske prostovoljno prepustile Lahom, ker imajo naši voji svoje utrjene postojanke šele na Dobrdo; toda Sabotin, Podgora in druge višine severno Gorice so danes naše utrjene postojanke, medtem ko so bile 1. 1794 prepuščene Francozom.

Napoleon je svoj načrt točno izvršil. Dne 19. marca 1797 je Guyeux vrgel avstrijske sprednje čete čez Sočo in jih zasledoval. Avstrijci so se nato zbrali deloma pred Gorico, deloma pred Gradiško. Serrurier je imel kaj hahko delo, ker se mu naši niso niti dosti upirali, ter je južno Sv. Petra prekoračil Sočo; nato je naskočil avstrijsko levo krilo, ga hitro vrgel in prisilil, da se je umaknil čez Tržič (Montfalcone) na Opčino. Zasledoval je Avstrijce le kratko časa in se na to obrnil čez brike južno in vzhodno Gradiške, da je prišel našim četam pri Gradiški za brbet. Bernadotte je napadal naše čete pri Gradiški odspredaj; ko jih je zgrabil Serrurier še odzadaj, je morala cela naša brigada kapitulirati. Francozi so obenem drli zmagovito proti severu in dospeli hitro na Koroško. Nadvojvoda Karel se je zato že 20. marca umaknil s soške fronte na Kranjsko ter nato preko Gorenjske na vzhodno Koroško. Napoleon je zavzel Gorico, Gradiško, Tolmin, Bovec in sploh vso deželo ter je na to prodiral na Kranjsko in Koroško bez vsakršnega odpora. Tekom enega meseca je zavzel Napoleon vse ozemlje od reke Brente do Ljubljane in Celovca!

A Cadorna? Od 30. junija do 6. julija je trajala prva njegova ofenziva; od julija do srede novembra je poskušal še drugič in tretjič prekoračiti Sočo, od 11. novembra do srede decembra pa je Cadorna že četrtič naskočil našo soško fronto in razrušil vso Gorico, ne da bi jo mogel vzeti in ne da bi mogel proti naši armadi doseči količkaj važnejši uspeh, dasi ima 25 divizij in ogromno topov!

Tak je razloček med Cadorno in Napoleonom!

Preko Balkana.

(Balkanski razbojniki, uši, stenice, paprika in blato.)

Paul Zschorlich poroča s potovanja preko Balkana:

Kdor potuje v kakšno balkansko deželo, misli, da se mora predvsem preskrbeti z orožjem. „Ali imate pač s seboj tudi revolver?“ To vprašanje je neizogibno, kadar poveš, da greš na Balkan. Kaj si vpraševalec pri tem misli, je težko povedati. Na vsak način nekaj čisto napačnega. Toda ker je neveden in ima v svoji nevednosti premnogo tovarišev, ki si celo domišljajo, da Balkan prav dobro poznajo, le tako vprašanje popolnoma naravno. Mnogoštevilno so namreč še danes v Nemčiji (in celo v Avstriji) zastopani ljudje, ki si predstavljajo Balkansko gorovje kot divje, nepristopne gore, koder vodijo ozke steze mimo strmoglavih prepadov, koder volkovi in medvedi žive po gozdih in dolinah in koder za vsakim drevesom čepi kosmat razbojnik. In velika vreča cekinov

S črnogorskega bojišča: Nemška patrolja v pozvedovanju za črnogorskimi postojankami.

za prijatelja ali sorodnika izplačana odkupnina, je končni efekt vsakega balkanskega potovanja. Tako mislijo nekateri, ki so zelo številni.

Toda kdor pozna Rumunijo, Srbijo in Bolgarijo iz lastnega ogledovanja, se mora takim nazorom le smejati. Danes in že dobrih 20 let ni namreč v teh deželah niti enega razbojnika več, in kdor pride na Balkan, najde popolno nasprotje tega, česar se je bal, namreč izvrstno organizovano in zanesljivo orožništvo. Komitaši, nekaka mešanica vojaških radovoljcev in cestnih razbojnikov, se klatijo pač še v Rodopskem pogorju, v krajini med Solunom in Lariso ter v okolici Skoplja, pri skoraj neodvisnih albanskih rodovih v skoraj nezanih hribih Šar planine, toda v Balkanskem gorovju komitašev ni, že mnogo let ni bil ondi oropan ali celo umorjen noben tujec. Rajši se upam iti ob mesečini preko vsega Balkana, kakor iz Berlina-Schöneberga do Neuköllna. Prej bom napaden v berlinski okolici, kakor ondi spodaj. Svojega življenja je torej na Balkanu vsakdo povsem varen. V najmanjši vasi najdeš, kakor n. pr. na Ogrskem, orožniške postaje, in balkansko kmečko ljudstvo poskrbi tudi samo, da pridejo umazani in sumljivi elementi pod ključ. Če ni ravno potujočih ciganov v bližini, je tudi tatvina takorekoč izključena. Kadar pa se zgodi tatvina, je bila vedno ukradena živina. Te pa tujec ne vlačí s seboj.

Drugo vprašanje pa je, kako boš stanoval. Tu je treba seveda večkrat potrpeti in se zadovoljiti z dobro voljo ljudi. Toda zopet moram ugovarjati splošnemu mnenju, da treba jemati s seboj veliko množino praška zoper mrčes. Pri kmetih in po samostanih, kjer človek prenočuje, vlada čednost. Seveda ne tolika, kolike smo vajeni po modernih hotelih. Toda že z nekaterimi francoskimi ali laškimi prenočišči ali cestami primerjane, so balkanske hiše in ceste čistejše. Le po gostilnah včasih ne boš mogel spati, ker je nemirno; toda da se o tem prepričaš, ti ni treba hoditi šele na Balkan.

A kako je s hrano? Balkanska hrana, ki je vedno polna paprike in čebule, je še ostrejša kot ogrska; zato bo delala našemu želodcu resne težave. Vse, kar ješ, ima okus po papriki. Zelenjava, meso in juhe so včasih tako ostre, da jih tudi najbolj lačni tujec hitro pusti ter se zateče k izbornemu mehkeemu kruhu ali k siru in jajcem. Balkanskemu želodcu ni nobena jed dovolj opoprana; že na vse zgodaj, po čaši mleka, ki ga pije namesto kave, uživa cele stroke surove paprike, ko opeče nam že eno samo zrno paprike ves jezik. Dobi pa se izvrstna moka-kava po turškem načinu ter izborne, zelo cenene smodke, balkanski tobak je odličan.

Potovati pa moraš večinom le peš ali na konju, če hočeš uživati krasoto narave. Lepih cest je sicer dovolj, a v deževnem vremenu so nerabne. Potovati se sme le s kartami generalnega štaba, ker le te so zanesljive. Govoriti moraš ali slovanski ali turški; nekoliko nemški ali francoski govore le redki uradniki in učitelji. Znati pa moraš čitati tudi pisavo v cirilici, sicer ne prideš dalje, železnica je pravzaprav le ena, a cest vodi čez Balkan nad 30. Najlepše se potuje v pozni pomladi ali zgodnji jeseni. Kasneje se pojavijo volkovi.

Odpotuj iz Timova, ki je najbolj slikovito in zanimivo bolgarsko mesto. V Timovo dosežeš po Donavi ali iz Plevne

Smrt ali zmaga? Naši ulanci čakajo trop ruskih kozakov. (Na vojni narisal naš vojni ulanec V. Palik).

oziroma iz Bukarešta čez Rusčuk. Mislil boš, da si zašel na Japonsko. Če hočeš spoznati ljudstvo, moraš na deželo — med kmete! Tam spoznaš, kaj je slikovito, krasno, zanimivo, romantično, včasih celo predrzno zabavno.

Ujetnikovi otroci.

Spisal Vas. Nemirovič - Dančeko. Prevel Iv. Cerar. (Konec).

„Strahovita je ta vojska“, reče polkovnik. „Nič ni strahovitejšega“.

„S tega stališča... resnica... In uniforma, veste!...“ odgovori mu tovariš kakor v spanju. — „No do jutri se že iskade te misli!... če bi tega ne bilo, bi

bilo srce vedno kakor v kleščah... Vprašajte ga, če pije vino? Pojdimo večerjat!“

Sanje.

Ujetnik je spal s polkovnikom in Ivanom Tomičem v isti sobi.

Skoro je umolknilo vse. Spočetka se je v temi še videl odsev stražnih ognjev. Turki se niso mogli kmalu umiriti, čeravno jim naše straže niso odgovarjale, vendar so še streljali nekaj časa. Naposled pa so se tudi tega naveličali.

Noč je. Ivan Tomič ni mogel zaspati... Dolgo se je premetaval; odejo, ki je bil prekrit z njo, je vrgel s sebe, pa se zopet zadel. Že kakih desetkrat je hotel poseči po starih časopisih, da bi čital, pa jih je zopet pustil in gledal onega krivonosega Turčina, ki je hreščal v spanju. Hotel je osredočiti svoje misli drugam, a neprestano so se vračale k istemu predmetu...

In potem, ko je že trdno spal in ko je dihal pravilno, se je mudila njegova misel samo ob tem predmetu. Videl je v spanju otroke, ne nesrečne, zapuščene otroke tega ujetnika, temveč svoje otroke, nad katerimi je bdela brižna mati. Njegova misel je hitela v daljo tisočih vrst... kakor da ne bi bilo te vojne, teh neštevilnih mrtvecev, tega morja nesreče. Ivanu Tomiču se je to samo sanjalo.

Majhna sobica. V nji dve postelji. Nad njima težke zavese. Njegovi punčki je bilo vroče. Vrgla je s sebe odejo, skrčila male, debele nožice in vsa rdeča z napol odprtimi, nežnimi ustnicami je spala na posteljici. Utrudila se je ubožica. Ves dan je tekla sedaj sem sedaj tja. Na dvorišču je podila in plašila svoje ljube kokoške in piške, pitala gobobe in se skregala z bratom. Glej, sedaj je dela roko pod glavo. Zdi se, da odpre včasih oči in jih zopet zaklopi, a potem, opazivši nad seboj sklonjenega papana, se sladko nasmehlja... Dolgo, dolgo jo gleda in tudi sam se smeje.

„Spančkaj, dragica moja... Spančkaj, golobica“, je šepetal. „Glej no, kako so se ji nasvedrali lasje — mokri so... Kako vroče ji je“.

Druga posteljica.

Nemška vojna kuhinja za fronto ob rokitniškem barju ali Polesju.

„Ah, ti mali kričač... Nima še dveh let, pa je že ves opraskan. Sedaj teka za mačko, sedaj se sprimeta s sestrico. Na obrazu ima vse polno prask od mačjih krempljev.“

Ivan Tomič ga gleda. Ta obrazek, tako lepo rdeč in okrogel... Ta mala glavica z belimi lasmi! In sredi lica ljubka jamica. Bi ga li poljubil? Zbudil bi se. No, le bodi tako! Spavaj...“

Dojilja Markova spi v kotu. Prav, kakor bi predel maček. Ivan Tomič gre po prstih v drugo sobo. Tam spi nastarejši deček. Šest let ima; nekam prezirljivo že gleda na bratca in sestrico. Kadar ateka ni doma, spi skupaj z mamico. Okrogla miza stoji pred posteljo. Žena je, predno je šla spat, nekaj čitala. Tam visi njegova slika, druga je na mizi. On je tu povsod — povsod. Niso ga pozabili, in Ivan Tomič se hvaležno prikloni pred svojimi, ki so spali.

Ce bi bil tedaj kdo pogledal Ivana Tomiča v obraz, bi videl, kako radosten smehlaj je počival na obrazu suhega in dolgega častnika, ki je potegnil po sebi odejo, izpod katere so gledale dolge noge. Tako vesel pa ni bil stari krivonosni Turek, ki je ležal v težkem snu. Njega še sedaj niso zapustile žalostne misli. Premetaval se je z jedne strani na drugo kakor v bolečinah...

Stotnik se je zbudil, odgrnil odejo in sedel.

Turčin ni spal več, temveč sedel s polkovnikom za mizo.

„No, Ivan Tomič, danes ste pa nekam dolgo spali!...“

„Da, res... čudno se mi je sanjalo.“

„Tudi vi ste sanjali?“ mu seže polkovnik globoko ginjen v besedo. „Prav kakor jaz.“

„Bog vedi, kaj se mi je vse sanjalo. Nikoli nisem bil tako občutljiv.“

„Ali je bil vzrok temu ujetnik.“

„Seveda... Mislite si... Ali se spominjate mojega kričaja Volodke?“

„Kakšno vprašanje?... Saj sem mu boter.“

„Ah, ta!... Glava se mi vrti... No, torej, mislite si... vso noč je bil pri meni... Prav do jutra... Daj mi, me je prosil, daj mi tega Turka, „Zakaj?“ ga vprašam. Odgovoril mi je nato: Tudi on ima tako Volodke. Spustiti ga hočem k njim.“

„Ne!“ In Ivan Tomič upre svoj pogled v polkovnika.

„E... Naj bo, kar hoče, takoj hočem odpeljati Turka. Bog mu bodi milostljiv! Naj general odloči, kaj storiti z njim. Clovek bi kraj njega še znorel.“

„Prosim vas nečesa.“

„In to je?“

„Da bi ga jaz sam odvedel k generalu.“

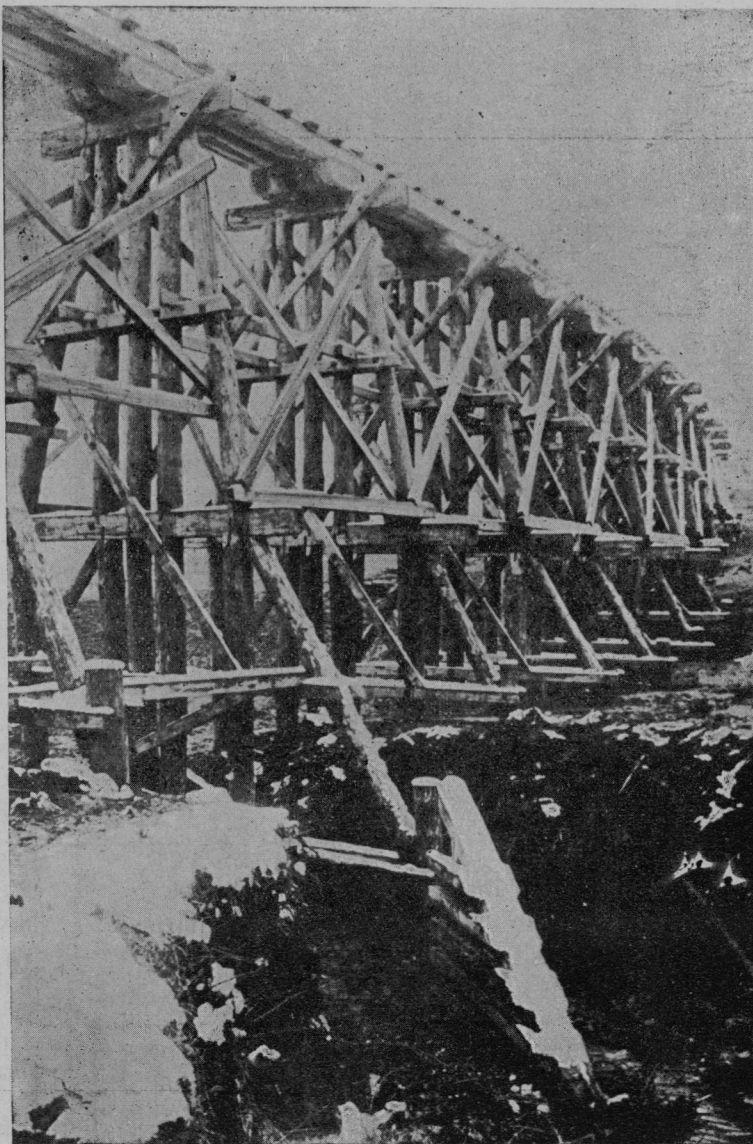
Polkovniku pohiti pogled v kot in ne gledajoč stotnika, reče: „Trebalo bi konja.“

„Imam dobrega, turškega, ki smo ga zajeli.“

„Nimam nič proti temu. Nič... Pismo oddajte generalu...“ konča polkovnik povsem službeno.

Stotnik Ivan Tomič.

Še vedno žalosten dospel Mehmed beg kmalu potem v spremstvu Ivana Tomiča k našim prednjim stražam.

S srbskega bojišča: Novi železniški most blizu Pi-
rota, kakor so ga zgradili naši pionirji.

Iz mraka se prikaže na konju kozak, velik kakor gora; stražil je. Dvojica kozakov je ležala kraj njega. Njihovi konji so bili privezani za kol, ki je bil zabit v zemljo, in so mirno grizli seno. Opazivši častnika, so kozaki takoj skočili po koncu. „Mladci, kam vodi ta dolina?“ reče Tomič, kazoč na globok jarek, ki se je začel tamkaj.

se srečaš s tako dobrim našim človekom, kakor si ti, tega ti ne smem želiti... Pomni eno: Bog je eden. Vjeroizpovedanja so različna, a Bog je samo eden! Tebe se bomo spominjali jaz in moji otroci, dokler bomo živi, kako si ti po božje ravnal z menoj. Z Bogom, Rus! Z Bogom!“

In kakor da bi se Ivan Tomič bal premišljanja, je udaril po konju in izginil.

S srbskega bojišča: Gorenja dolina reke Morave, kraj ljutih bojov s Srbi.

„K Turkom, vaše blagorodje.“

„Ali ste jih videli danes v tem jarku.“

„Ne, ne. Sedaj so tihi in sede mirno. Sinoči so bili jako nemirni, a sedaj jih je — hvala Bogu! srečala pamet.“

„To streljanje je nepotrebno!“

Ivan Tomič zapove Turčinu, da mu sledi in gre proti jarku. Čez nekaj časa jih dohiti kozak na konju.

„Kaj hočeš?“

„Za vsak slučaj, vaše blagorodje! Lahko bi se kaj pripetilo. Turki niso daleč...“

„Ne, ni treba, ne...“

„Ujetnik je z vami. Mož bi utegnil uteči.“

„Ne, ni treba. Takoj se vrni!“

In kozak se le vrnil.

Pol ure sta jezdila molče. Slednjic obstoji Ivan Tomič.

„Glejte, Mehmed beg! Od tukaj ni več daleč do vaših... Bežite proti Drinopolju k svojim otrokom, razumite? Tudi jaz imam otroke... No, kaj pa hočete?... Urno, urno!... Samo ne oklevajte... Utegnil bi se še premisliti.“

Turčin je okamenel v prvem pomenu besede. Samo oči so se mu svetile; ničesar ni razumel.

„Rečem ti, beži k svojim! Ali — slišiš, Mehmed beg. Toda urno.“

In preje, nego se je mogel premisliti Ivan Tomič, se sklone Turčin in mu poljubi roko.

„Slišiš, Rus... tega ti ne morem nikdar povrniti... Da prideš tudi ti v tak položaj in da

Ko se približa naši prednji straži, mu prihiti nasproti prejšnji kozak.

„Prav si imel . . . Turčin mi je ušel.“

Pri teh besedah upre kozak oči v častnika.

„Ah, kaj, pusti ga! . . . Saj tako in tako že ne vemo več, kam bi z ujetniki!“

Polkovnik je stopal jezno iz kota v kot, ko se je povrnil k njemu Ivan Tomič.

„No?“

„Aretirajte me! Pustil sem ujetnika, da je ušel . . .“

Polkovnik skoči k njemu, ga objame in poljubi.

„To bo lepo darilo za Volodka za Novo leto . . . Sedaj me ne bo, kričaj, nič več prosil v sanjah.“

„Na vsak način, to se mora naznaniti.“

„Zakaj?“

„Toda listine?“

„V peči so! Sežgal sem jih . . . Mislim si, kako hiti revež sedajle veselo k svojim . . .!“

V vojnem ujetništvu na Nemškem.

Poročali smo že, kako se godi vojnim ujetnikom na Ruskem. Amerikanec A. K. Dawson pa je opisal vojni ujetniški tabor v Heidelbergu na Nemškem takole:

„Ko se človek v vlakcu približuje mes-tu Heidelbergu in v neki oddaljenosti pred mestom pogleda z južne strani skozi okno, more opaziti razne gruče mladih ljudi, ki igrajo v belih flanelskih oblekah tenis na igriščih pred velikim poslopjem. Človek bo gotovo mislil! „Kako lepo, slikovito ležeč hotel!“ Ker naokoli so hribci in gore, a na severni strani lepo mesto Heidelberg z znano razvalino. Ali če pogledaš nekoliko bolje, vidiš, da se razen običajne mreže igrišča vije okoli vsega poslopja še druga enako visoka mreža, ki pa ni iz vrvic, nego iz

bodičaste žice. Dalje vidiš, da stoji v mali koči tam v kotu, podobni vrtni hišici, vojak in poleg njega strojna puška. To je tabor zajetih častnikov v Heidelbergu. Zdaj je v njem okoli sto francoskih, belgijskih, ruskih, angleških in kanadijskih ujetih častnikov od kopne vojske, od mornarice in sicer vseh razredov od poročnika do generala.

Srbski begunci, bežeči preko Albanije v Valono pod laško zaščito.

V Albaniji ustaja proti Srbom, Črnogorcem in Essadu paši. Naša slika kaže zborovanje albanskih poglavarjev.

Častniki žive skupaj po 2 do 10, kakor je pač velika soba, a vedno rojaki skupaj. Nikakor niso zaprti po sobah, kakor po celicah, nego se smejo po svoji volji gibati in hoditi po vsem poslopju in taboru. Angleži so me sprejeli z angleško gostoljubnostjo, Francozi s francosko uljudnostjo, a Rusi, kar moram z obžalovanjem povedati, z nezaupnostjo. Običajno pohištvo njihovih sob sestoji iz železne postelje, mize, stola in obešalnika za obleko. Mnogi so si olepšali sobe z zastori fotografijami, zemljevidi, počivalkami i. dr., kar se je za njihov denar nakupilo tudi v Heidelbergu.

V neki sobi stanuje sedem Angležev, ki se nazivljajo — kakor se čita na pločici na vratih — „The english club,“ ter je njihov stan prav lepo urejen. Najeli so si tudi klavir, na katerem svirajo. Gotovo v vsaki sobi visi vsaj po en vojni zemljevid, a poleg tega je ondi več portretnih skic in krajinskih slik, ki so jih večinoma izvršili ujetniki sami. Rusi ljubijo menda prav posebno ženske slike, razen teh sem videl pri njih jako lepih strgarskih in kiparskih poskusov, da, celo nekaj prtov s pisano svileno vezeno, ki so jih izgotovili ruski častniki.

Neki ruski ujetnik, ki je v navadnem življenju zobar, si je uredil sobo kot zobarski ateljé, in zdaj popravlja pokvarjeno zobovje svojih tovarišev. Neka druga soba hrani rusko knjižnico kakih 1000 knjig in brošur, ki jo je uredil ruski učitelj iz Petrograda. Najbolj me je zanimala soba, v kateri stanuje ruski učenjak, v privatnem življenju vseučiliški profesor. Že dva meseca ima dela z botanično in živalsko zbirko, vsebujočo vsako rastlinsko in živalsko vrsto, ki jo je le mogel najti v okrožju ujetniškega tabora. To se zdi jako enostavno, a če vidi človek sam zbirki, se mora prepričati, kako resen je ta posel. Profesor si je nabavil tudi mikroskop in vse one malenkosti, brez katerih si takega posla ne moreš niti misliti. Kakor da si zašel v laboratorij prirodoslovca!

Tako živi vsakdo po svojem okusu, a mnogi si popolnujejo znanje tujih jezikov in raznih rokodelstev. Ob lepem vremenu so vsa igrišča polna, in igrači tvorijo v svojih belih oblekah prav slikovit prizor. Poštna zveza z domovino je dobra, a število pisem in zamotkov, ki jih prejemajo, je neomejeno. Neki Rus je dosegel rekord, ker je prejel istega dne 25 zabojev. Zabranjeno je le orožje in domače časopisje. Častniki smejo pisati vsaki mesec po dva pisma in dve dopisnici; pismo ne sme biti daljše od 4 strani, črke ne manjše od 4 mm. Ta čudna odredba se je morala izdati, ker so nekateri Francozi pisali toli drobne črke, da jih je ubogi cenzor mogel čitati le s povečalnikom. Poveljnik se ni mogel potožiti zaradi nikogar, no, rekel je, da so Angleži vzorni ujetniki . . .“

Obnovite naročnino takoj in pridobivajte še novih naročnikov. Tedenske Slike so najboljši in najbolj zanimiv slovenski ilustrovan list.

Dragi je na vojsko šel . . .

Dragi je na vojsko šel,
zimzelen za trakom
kakor gre junakom —
dvoje zvezd seboj je vzel;
zvezdi dve, oči prekrasne
devojkice — mile Mare;
Zvesta Mara solnca čaka
solnca — milega junaka;
bisere — solzice šteje
in si jih na nedrih greje . . .

Fran Žgur.

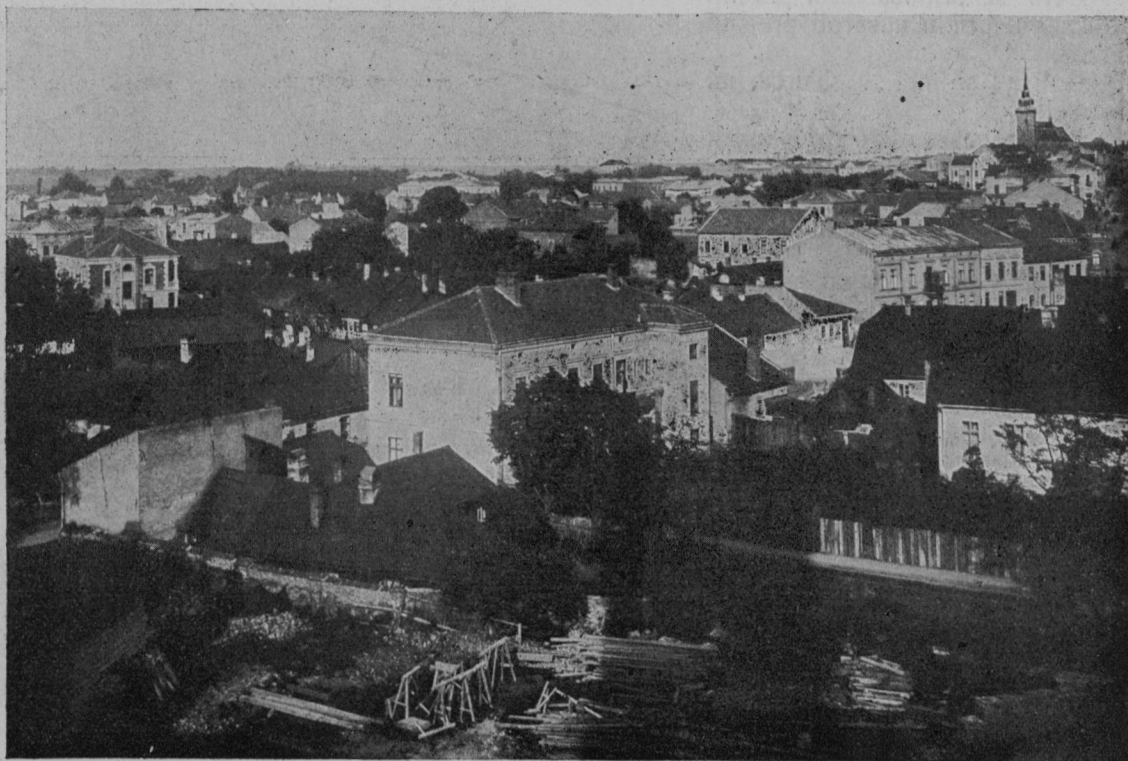
Naša dekleta po vojni.

Že pred vojno so se dekleta malo možila, — a kako bo z možnostjo po vojni? To je vprašanje, ki skrbi marsikakega s hčerami prebogato obdarjenega očeta ali mater. V zborniku „Deut. Wille“ odgovarja Elizabeta Gnauk-Kühne takole:

Zanesljiva poročila o vseh naših izgubah dobimo naravno šele čez leto in dan. Toda če danes še ne moremo povedati, kaj izgubimo, si moremo vsaj jasno izračunati, kaj smo imeli pred vojno in koliko bi moralo pasti moških, da bi se možnostve izdatno zmanjšale. Po štetju leta 1910. smo imeli (na Nemškem) okoli 13 milijonov moških v starosti 14—45 let; a le 7 milijonov je bilo med temi oženjenih. Torej bi moglo od 13 milijonov moških 6 milijonov izginiti, ne da bi se sklenil le en sam zakon manje. Toda nihče ne more trditi, da bodo naše izgube znašale 6 milijonov; zato ni vzroka dvomiti, da bi se dekleta po vojni še manje možile, kakor so se pred vojno.

Možitve pospešujejo ali ovirajo gospodarske razmere. A gotovo je, da bodo vsi poklici iz vojne vrnivše se moške vroče zahtevali in da jih bo iznova oživljena obrtnost dobro plačevala. Ker bodo moški bolje plačevani, se bodo torej lažje možili.

Med vojno se ženske nauče štedljivosti, zato se tudi možje skromnih dohodkov ne bodo več bali ženiti se. Ženske smo se naučile, da je možno tudi brez vsakdanskega mesa tako dobro in tečno

Zlomljena nova ruska sila v Vzh. Galiciji: Mesto Trembowla pri Tarnopolu, kjer so bili strašni boji.

jesti, da more človek sveže delati.

Skratka, glede ženske bodočnosti ni treba obupavati. Čeprav bodo po vojni možje nekaj žensk zopet izrinili iz sedanjih služb, nič ne škodi, saj se bodo možje v službah tem rajši ženili, ženske pa se tudi rade vrnejo k svojemu naravnemu poklicu — gospodinjstvu in materinstvu. To bo dobro za državo in za dekleta, ki se seveda rajša može, nego delajo po pisarnah in obrtovalnicah. Glavno je, da gospodarstvo iznova vzcveteter se moškim omogoči ženitev in rodbinsko življenje.

Po vojnah l. 1866. in l. 1871. se je na Nemškem obrt oziroma trgovina silno razvila, a tudi število prebivalstva se je zelo hitro nadomestilo in celo pomnožilo. L. 1871. je bilo v Nemčiji okoli 41 milijonov oseb; na kvadratnem kilometru po 76 prebivalcev. Že l. 1910. je štela Nem-

čija okoli 65 milijonov ljudi, ali po 120 prebivalcev na kvadratni kilometer. Uspeh zmagovite vojne je bila vedno pomnožitev števila porok in porodov.

Gre torej le za to: zmagati in zaradi tega moramo — vzdržati!

Amerikanski list „Indianapolis Star“ pa piše, da bo po vojni še več samic in devic ter pravi:

To je strašna nevarnost, za katero niso iznašli Evropejci doslej še nobene pomoči. Ali naj vpeljejo zopet barbarsko množeno ženstvo? Tega ni pričakovati. Kako pa je že postalo za Evropo žensko vprašanje, kažejo številke: pred vojno je živelo na Angleškem, Nemškem in Francoskem 2.788.373 več žensk kot moških. Na Nemškem je bilo 845.601, na Francoskem 645.211 in na Angleškem 1.927.501 žensk več nego mož. Po vojni bo število evropskih žensk vsekakor za več milijonov večje kot mož!

Vsekakor bode boj za moža večji, tekmovanje žensk med seboj hujše. Posledica tega bo, da se bodo ženske več učile in več znale. Če bodo pa več znale, bodo lažje dobile službe in bodo lažje ostale samice. Boj za žensko volilno pravico se bo razvil do vrhunca in gotovo dobe ženske pravico voliti vsaj v omejenem obsegu. Ta pravica jim gre, ker so delavne državljanke kakor možje. Baš v sedanji vojni so si ženske kot kmetice, delavke po tovarnah in obrtovalnicah, uradnice in poduradnice, trgovke in obrtnice pridobile za državo in človeštvo največjih zaslug. In teh jim množstvo ne pozabi!

Judita francoske revolucije.

Dne 11. julija 1793. se je pripeljala s poštnim vozom v Pariz mlada deklica, katere izredna lepota ter ljubeznivo in pri srčno vedenje so vzbudili v vseh sopotnikih največje občudovanje. Tiha radost je bila razlita po njenem plemenitem obrazu, v njenih temnih, izrazitih očeh se je zrcalila njena čista, nepokvarjena duša. Oblečena je bila v skromno nošo normanske malo-meščanke, napol gosposko, napol kmečko;

Odlikovanje ranjenih junakov na dvorišču vojaške bolnice na Dunaju: Zbrani častniki in odlikovanci vzklikajo „Živel, cesar!“

njeno vedenje in njena govorica pa sta pričala o skrbni naobrazbi.

Pripeljala se je bila v Pariz po dnevni trudapolni vožnji v času najkrutejše grozovlade krvoločnih Jakobincev Dantona, Robespiera in Marata. Prišla je s trdnim sklepom, da osvobodi svojo domovino najgroznejšega krvnika francoske revolucije — Marata. Ta človek je moral imeti krvi, tople človeške krvi, da je mogel živeti. Po poklicu žurnalist in pisatelj, je bil komunist, anarhist fantast. Od malega od sreče zanemarjen, grd, grbav, umazan in bojazljiv je ta vampir v človeški podobi fanatično sovražil vse srečne, lepe in premožne ljudi zlasti potratno plemstvo in duhovščino, ter je poznal samo eno strast: uničiti vse privilegirante in uvesti vlado sodrge. Toda prišel je tudi zanj dan plačila. Pravica se je poslužila najčistejše dekliske roke, da izbrši ta sramotni madež stvarstva. Kakor se je našla 300 let prej na lotarinških pašnikih med čredami devica Ivana d' Arcova, ki je s fantastičnim navdušenjem hitela na čelu vojske v boj, tako je poiskala sedaj usoda v ravninah Normandije maščevalko, najgrozovitejšega narodovega zločinca — Marata.

Marija Ana Charlotta de Corday je bila potomka stare plemiške rodbine, ki pa je pozneje ubožala. Starši Charlottini niso živeli nič bolje, kakor njihovi sosede, kmetje. Skrbeli pa so za najboljšo vzgojo svojih otrok. Mlada Charlotta se je šolala več let v nekem samostanu. Pozneje se je vrnila z dvema sestrami vred v svoj rojstni kraj, kjer je živela večinoma pri svoji teti. Vodila je gospodinjstvo; v svobodnem času pa je najraje čitala Plutarchove junaške zgodbe, ki proslavljajo kaznovalce tiranov, Rousseauove spise ter sv. pismo. In medtem, ko se je svet čimdalje bolj oddaljeval od idej, zastopanih v teh delih, je sanjarija Charlotta o čistem, svetem idealu svobode.

Ko so morali iz Pariza bežati zmerni republikanci girondisti (imenovani po pokrajini Gironde), ki so se sicer navduševali za republiko, svobodo in enakost, a so zagovarjali osebno last, so se mnogi izmed njih zatekli v Caen. Tu je videla Charlotta njih glavne voditelje in jih je slišala proklinjati krvoločnega Marata, ki se je tresla pred njim vsa Francija. In tu se je porodil v deklščini duši strašen sklep.

Nemški pionirji pri popravljanju mostu, ki so ga razrušili Rusi.

Svojim sorodnikom je dejala, da se izseli zaradi nemirnih časov k neki znani rodbini na Angleško. In odpotovala je v Pariz. Na njeni postelji so našli sv. pismo, odprto na strani, kjer govori o Holofernu in Juditi. Podčrtani so bili sledeči stavki: „Ampak Gospod, vsemogočni Bog, ga je izročil v roke ženske. Kajti ni ga pokončal možki, vojščak, ni ga napadel velikan, marveč Judita, hči Nerazijeva ga je uničila s svojo lepoto.“

Bila je v njej poteza verske zanešenosti, romantike in hkratu otroške ničemerosti. Tajno, v globini svoje notranjščine je gojila misel, usmrtiti in potem slavna umreti. Zato bi bila najraje izvršila svoj čin javno, med tisočglavo množico, ali pa v zakonodajni skupščini pred kipom Bruta. Ali Marat je bil oni čas hudo bolan, da ni mogel iz svojega stanovanja. Priti do njega je bilo skoraj nemogoče. Kajti človek, ki je dal umoriti na tisoče in tisoče ljudi, se je bal vsake sence.

Charlotta je prišla sama v njegovo hišo, ali pustili je niso do njega, pisala mu je dvakrat, toda zaman. Šla je še enkrat tja ter se ni dala odpraviti, češ da ima povedati „prijatelju ljudstva“ sila važne stvari, ki je od njih odvisen blagor republike. Končno je zaklical sam Marat, naj jo puste k njemu.

Z deklško plahostjo je vstopila deklica, oblečena vsa v belo, s svilnatim prsnim robcem, ki je zakrival ostro bodalo. Sredi umazane, siromašne sobe je sedel Marat v banji, zakriti z nečedno rjuho. Njegova kri je bila od zlobe in boleznin vsa razpaljena, tako da le sedel skoraj neprestano v kopeli. Preko banje je bila položena deska, pokrita z raznimi spisi. Kajti tudi v kopeli ni našel pokoja ta demonski duh. Medtem ko si je izkušal hladiti v vodi svojo razgreto kri, je prelival potoke krvi drugih s svojo roko, ki je podpisovala smrtne obsodbe.

„Meščan“, je dejala Charlotta Corday, „prijaham iz Caena, sedeža rebelov, in sem želela govoriti z vami.“

„Sedi otrok“, je odgovoril zoperni glas Maratov. „Kaj pa delajo izdajalci v Caenu? In kdo vse je tam?“

Charlotta je imenovala par girondistov, ki so se zatekli pred Maratovo krvoločnostjo v Caen.

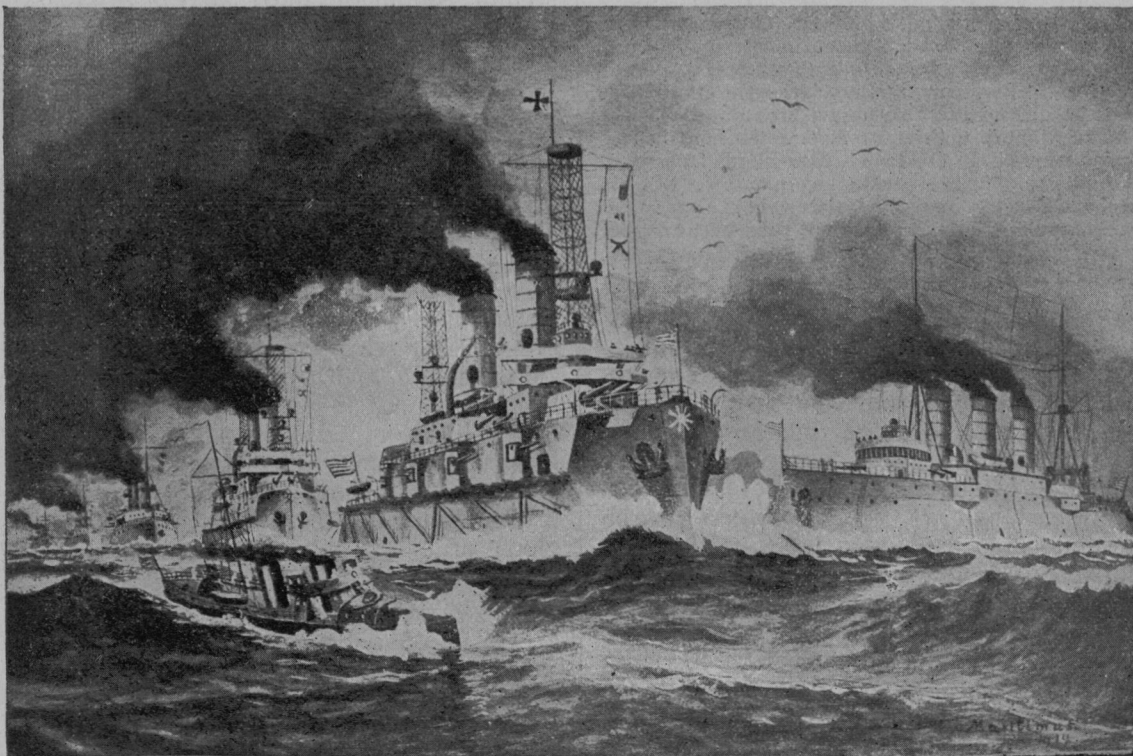
„Dobro, izvrstno“, je prešchal stari, „v štirinajstih dneh ne bo nobenega izmed teh več na svetu . . . Stopi bližje in našteji še enkrat imena, da jih zapišam.“

Deklica je stopila prav k banji ter posegla z desnico skrivaj po bodalu.

„Torej Petion, si dejala . . . potem Lonvet, Barbarona . . .“

V tem hipu se je zadril Charlottin nož v krvnikovo srce. Pero mu je padlo iz rok, ki so omahnile, kakor tiger je zarjul: „Na pomoč, na pomoč!“, toda prepozno, Charlotta Cordey je dobro merila in dobro zadela. Marat je bil mrtev.

Bliskoma se je razširila strašna vest. Velike, razdražene množice so divjale pred hišo ter so pridrle tudi v stanovanje. Charlotta pa je stala ponosna, visoko vzravnana in je čakala orožnikov. In ko so prišli, jim je stopila nasproti z besedami: „Jaz sem ga umorila“, ter iztegnila svoje bele roke, da jo vklenejo.

Grško vojno brodovje pred Solunom.

Pariz je bil strašno razburjen. Maratovi pristaši so se tresli za svoje življenje, mislili so namreč, da je to začetek široko zasnovane zarote. Ali Charlotta Coroy je dejala pri preiskavi „Umorila sem Marata, ker je spravil mojo domovino na rob propada. Žrtvovati sem hotela svoje življenje, da uničim njegovo. Sokrivcev nimam. Nihče ni vedel o mojem načrtu, zato tudi pričakujem, da kaznujete edinole mene“ . . . V njenem pisanem robcu so našli z iglo pripet listek sledeče vsebine; „O, moja domovina, tvoja nesreča mi trga srce! Ničesar ti ne morem dati kot svoje življenje, in hvalim nebo, da morem svobodno razpolagati z njim. Toda ne maram se sama usmrtiti, hočem, da bo moj zadnji zdihljaj koristil mojim rojakom in da bo moja glava, ki jo bodo nosili po Parizu, znak združitve za vse prijatelje postave . . .!“

Pred revolucijskim tribunalom je rekla koncem obravnave s povzdignjenim glasom: „Umorila sem moža, da rešim stotisoče drugih zločinca, da osvobodim nedolžne, grozoviteža, da podelim mir svoji domovini. Bila sem republikanka že pred revolucijo in poguma mi ni manjkalo nikdar“.

Porotniki so obsodili morilko enoglasno na smrt. Charlotta Cordey je z nadnaravno mirnostjo poslušala svojo smrtno obsodbo; zahvalila se je svojemu zagovorniku, onemu, ki je tri mesece pozneje tudi zaman izkušal oprostiti giljotine nesrečno francosko kraljico Antoinetto. Potem se je obrnila k predsedniku sodišča. Med obravnavo je bila namreč opazila, da je izkušal mlad slikar skicirati njeno podobo. Sedaj je izrekla predsedniku svojo poslednjo željo, da bi slikar v njeni celici dovršil njeno sliko. Ta želja jej je bila izpolnjena. Vse popoldne je slikar marljivo delal. Charlotta ga je prosila, naj naredi pozneje majhen posnetek njenega portreta ter naj ga pošlje očetu v Caen.

Pozno popoldne je prišel rabelj z rdečo srajco, ki jo je morala nositi morilka na svoji zadnji poti na morišče ter s škarjami, da jej odreže njene dolge, zlate lase. Slikarja je to silno pretreslo, Charlotta pa je rekla popolnoma mirno: „Vidite, to je mrtvaško oblačilo, roke, ki me bodo oblekle vanje, so sicer malo raskave, toda to vodi v neumrljivost“. Vzela je škarje iz krvnikovih rok, si odrezala koder in ga dala slikarju v spomin. Začele so se običajne priprave, in kmalu so odvedli Charlotta v največji nevihti na morišče. Vkljub slabemu vremenu je bil ves Pariz na planem. Charlottina zadnja pot je bila pravcati zmago-slavni sprevod. Prav ko je stopila po stopnicah na šefot, se je zjasnilo nebo, sled solnčni žarek je obsijal njeno postavo.

Pravica ima zavezane oči. Pariška sodrga, ki jo je Maratova kri bolj razgrela kakor prej Maratove besede, je vpila po maščevanju. Mrtvi Marat je terjal več žrtev kakor kdaj prej živi Marat, Charlotta je nehote zakrivila smrt nešteti. Moške, katere predvsem je hotela deklica osvoboditi, so padli pod giljotino prvi. Umorila je Marata, a je s tem usmrtila svoje sumišljenike — girondiste. Hotela jih je rešiti, a jih je le naučila umirati. Kdo more proglasiti svetopisemsko Judito za svetnico, in kdo more obsojati Judito francoske revolucije? Prihodnji rodovi, zgodovina in pozija so imeli v mislih le njeno čednost, neustrašenost in lepoto ter so nam jo naslikali kot junakinjo. Njen čin pa je potrdil iznova resnico: če umoriš osebo, ni še umorjena ideja. Marat je bil produkt svoje dobe, cvet svoje stranke. A da je padel Marat, s tem še ni bilo uničeno tekmo stotletja v ljudstvu nakopičeno sovrašтво do

Iz Polске: Velikanske buče, ki se pridelujejo v varšavski okolici.

aristokracije in birokracije, ki je imela na vesti milijone življenj in milijarde francoskega imetka. Priti je moral Napoleon, ki je dal francoski duši novo vsebino in nove smeri.

Vse p. n. naročnike, ki še niso obnovili naročnine nujno prosimo, da vpošljejo naročnino takoj, ker jim sicer s prihodnjo številko ustavimo pošiljanje lista. Mi moramo v teh težkih časih vse: papir klišeje i. dr. vnaprej plačevati in ne moremo torej lista nikomur dajati na upanje. Obnovite torej naročnino takoj! Ostanite nam zvesti naročniki ter pridobite še novih!

Zaprljanje denarja

je delati pri nervoznosti, bledici, utrujenosti in če ne morete spati, drage eksperimente (poskušnje). Po nekajkratnem drgnjenju z osvežujočim, pomirjujočim Fellerjevim rastlinskim-esenc-fluidom z znamko „Elsa-Fluid“ se pojavi brez dragih eksperimentov zopet umirjenost živcev, tek, moč mišic in mirno spanje, 12 steklenic „Elsa-Fluida“ za samo 6 K pošlje poštine prosto lekarnar E. V. FELLER, Stubica, Elsatrg štev. 280. (Hrvatsko). Tam se naročijo tudi Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elsa-Pillen“ 6 škatljic poštine prosto 4 K40 v.

Razne vesti.

Trgovinski minister za čete na koroški fronti in za koroško vojno oskrbo. Kakor slišimo, se Njega ekscejenca gospod trgovinski minister dr. Aleksander pl. Spitzmüller za naše, na koroški fronti bojujoče se čete, kakor za koroško vojno oskrbo posebno živo zanima in je to že ponovno dejansko v bogati meri pokazal. Večkratnim precejšnjim darovom za čete, ki varujejo koroške meje, in za koroško vojno oskrbo je nedavno sledil nadaljni dar 4000 K; s tem dosega od njega ekscelece dr. pl. Spitzmüllerja v res vzornem in domoljubnem čustvovanju darovane vsote že 10.000 K. Eksceleca dr. pl. Spitzmüller si sme biti svest globoke hvaležnosti naše

hrabre obmejne straže.

Strašno trpljenje Srbov na begu. Umikanje Napoleona iz Moskve ni moglo biti bolj strašno kot to, kar se je dogodilo, ko su bežali Srbi proti morju skozi Albanijo, Ljudje so imeli kruha še za tri dni, nato so vsakega konja, ki je padel, z bajonetom pobili in meso jedli. Samo prve dni so še došli izmučeni konji v Skader, potem pa nobeden več. Vse so med potjo pobili in snedli. Ob cesti stoje borne albanske hiše. Vsaka že zasedena od 10 do 20 mož. Skoro nikjer ni bilo možno napraviti ognja. Ostro kamenje po cesti je raztrgalo čevlje in opraskalo noge. Pot je postala dolga krvava sled. Zelo mnogo jih je med potjo pomrlo vsled lakote in mraza in od 70.000 mož, ki so se jeli umikati na Kosovem polju, jih je prišlo do obrežja mogoče kakih 40.000. Kljub tej hudi stiski so se zadnje čete bojevale do zadnjega, da so krile umikanje drugih. Od 40.000 mož, ki so ušli, jih je morebiti za boj sposobnih le kakih 10 tisoč. Pač pa stoji v srednji Albiji še okoli 20.000 Srbov, ki vodijo četaško vojsko. Mnogo srbskih vojakov je tudi v Črnigori; črnogorska armada je čisto pod srbskim poveljstvom.

Na francoskem bojišču. Posebni poročevalec francoskega lista „Gaulois“ podaja pretresljiv opis bojišča v bližini Meauxa ob Marni. Vse je razdejano, porušeno. Tako je, kakor da je vihra železa in ognja opustošila vas. Cerkev je le še skelet. Stene su preluknjane, zvonik se je porušil. Velika ura v zvoniku je bila zadeta po granati. Polovico ure je ostalo v votlini zidu, druga polovica je bila vržena na cesto. Stopam iz vasi in ubiram pot proti Varedesu. Tu sem naletel na prizvr groze. Duša mi je mrzlično razburjena. Ni si možno predstavljati kaj bolj pretresljivega in grozovitega. Kakor daleč sega oko, ne gleda drugega, nego grobove, raztresene po ravni. Počasi in omahovaje se vleče po polju voz, vprežen z voli. Natlačen je z mrtvimi trupli. Srce se krči. Trupla imajo vsa rdeče hlače. Obračam oko na drugo stran. Ali tudi tu ista slika. Tako srečavamo povsodi po ravni, v jarkih, za kupi slame, ograjami in grmovjem, fatalne rdeče točke, ki govore s strahovito jasnosto o naših izgubah!

Ruska ofenziva, ki je pričela na besarabski fronti na sveti večer, se je razširila ob Stripi. Ker niso mogli ničesar doseči, so zopet odnehali. Izgubili pa so v teh bojih mož. Samo pri Burkanovu je obležalo 900 mrtvih in ranjenih Rusov in ob Stripi so naše čete en dan ujele 1.200 Rusov.

Lahi se že bojijo naše ofenzive. Ob soški fronti so začeli graditi žične ovire in delati utrdbe, česar dosedaj še niso. Lah se torej že sedaj boji za bodočnost, a nič mu ne bo pomagalo, ko se bo oglasil klic: „Naprej!“ bodo naše čete prodrle tudi v italijansko ravnino.

Kako daleč so prišli Italijani? Tako je vprašal radovednež vojaka, ki je prišel za par dni na dopust od soške fronte. Vojak mu ponosno odgovori: „Nič dalj ne, kakor od Binkošti do Božiča“.

Zvestoba. Nekoč je pribežalo iz ruskih vrst prav veliko vojakov istega polka, ki so se dali ujeti. Avstrijski poveljnik jih začudeno vpraša: „Kaj niste prisegli, da boste ostali zvesti zastavi?“ — Nekdo izmed ujetnikov odgovori: „Saj zato smo pa prišli k vam; kajti naša zastava je že od včeraj pri vas“.

Juanšikaj, novi kitajski cesar ima 7 žen, ki so mu narodile 30 otrok; 11 sinov in 12 hčerak je še živih. Obstanek novi dinastije je torej Kitajcem prav dobro zagotovljen.

Drgnite si križ, če vas boli, s Fellerjevim bolečine lajšujočim rastlinskim esenc-fluidom z znamko „Elsa-Fluid.“ To zelo dobro stori. Čez stotisoč zahvalnih pisem. 12 steklenic poštne prosto 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stupica, Elsatrg št. 280 (Hrvatsko). Bi naj bil vedno v vsaki hiši.

Še vedno se govori, da je za nakup varnih in proročljivih srečk z zamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozorjamo na današnji zadevni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastonj in poštne prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Naročite in razširjajte „Tedenske Slike!“ Pridobivajte novih naročnikov! Čim več bo naročnikov tem bolji bo list, zrno do do zrna... kamen do kamna...

Tri lepe zanimive knjige.

1. Knjiga Rado Murnika: Lovske bajke in povesti obsega 11½ pole ter prinaša velezabavne in vseskozi zanimive humoreske, novele in povesti:

Humorist je dobronik človeka, zlasti v današnjih težkih in čemernih časih. Redek je že postal iskren smeh. A človek potrebuje veselja in smeha, kakor luči in zraka. Tega nam daje humorist s svojim duhovitim, šaljivim, zafrkljivim in karikiranim pripovedovanjem. Tak humorist je naš Rado Murnik, ki je izdal svoje velezabavne Lovske bajke in po-

Potovanje kralja Petra. Na krovu francoskega torpednega lovca, je srbski kralj Peter v spremstvu svojega prvega pobočnika in svojega zdravnika, prispel iz Brindisija v Solun. Ko je kralj zapustil Prizren, se je z avtomobilom odpeljal v Ljumo, odtam pa je v spremstvu treh častnikov in štirih vojakov, nespoznan po nikomer, potoval preko albanskih gora, kjer bivajo katoliški Arnavtje. Noči je prebil v kočah prebivalstva na vojaški postelji, ki so jo nosili vojaki s seboj. Pot od Ljume do Skadra je trajala štiri dni. Kralj je jahal le malo, drugače so ga pa preko močvirnega sveta v dežju nosili na nosilnici. Drugi dan je potnike prehitela tema, ko so bili še daleč in so jo našli le s težavo. Kralj je ostal v Skadru štirinajst dni, odtam pa je preko Sv. Ivana v Medovi odpotoval v Drač. Iz Drača je šel v Valono, odtam pa v Brindisi, kjer je ostal šest dni pod imenom generala Topole. Topola je namreč zibel rodbine Karagorgjevičev. Potovanje iz Brindisija v Solun je trajalo šestindeset ur. — Kralj Peter hoče do konca vojne ostati pri svojih vojaki, ki jih pripeljejo iz Albanije v Solun.

Nikolaj Nikolajevič je bil pozvan s Kavkaza v Petrograd k važnemu vojnemu svetu; udeležili so se ga tudi zastopniki Anglije, Francije in Japonske.

Konzuli osrednjih velesil na francoski ladji. Francoski general Sarrail je dal od-

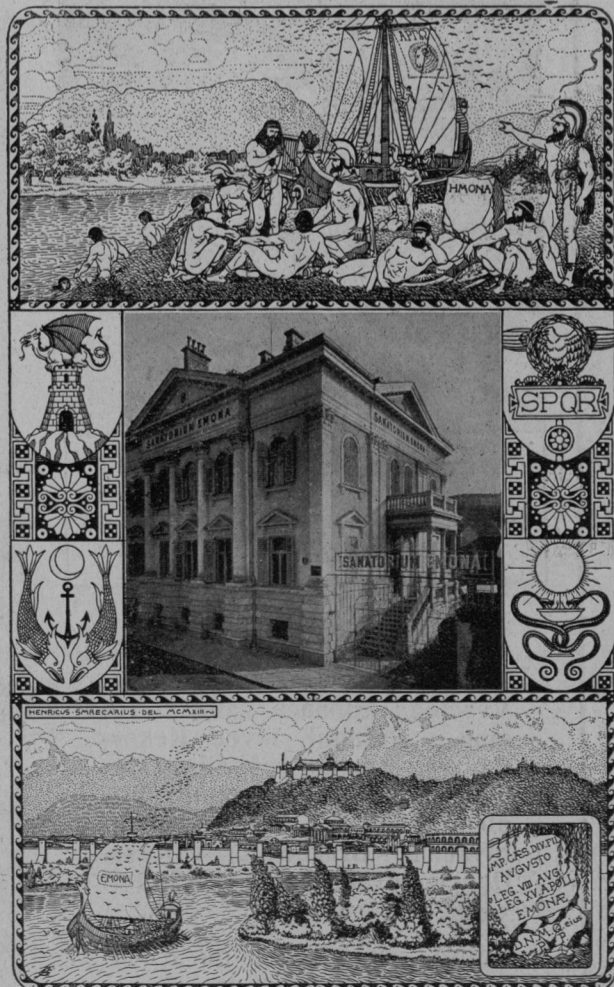
vesti zastopnike Nemčije, Avstrije, Bolgarije in Turčije v Solunu na francosko ladjo „Patrie“. Grčija je poslala odločen ugovor, ker kot nevtralna država tega ne more trpeti. S konzuli so odvedli še 60 drugih konzularnih uradnikov, Angleški in francoski vojni poveljnik sta se izgovarjala, ko se je vložil protest zoper aretacijo, da so se nad mestom Solunom prikazali sovražni letalci ter je vsled tega smatrati Solun kot vojno ozemlje. — Ko se je izvedelo, kako kruto so ententariji z aretacijo naših konzulov kršili mednarodno pravo, se je širil vihar ogorčenja po Grčiji, Bolgariji, Avstriji in Nemčiji. Bolgarski ministrski svet je sklenil, da spravi pod ključ vse uradnike angleškega, francoskega in srbskega konzulata, ki so po odhodu glavnih konzulov še ostali v Bolgariji. Enako bo ravnala turška vlada z vsemi podaniki ententnih držav.

Pred Solunom. Čete četverosporzuma nameravajo izbojevati odločilno bitko z avstrijskimi in nemškimi četami na višinah pri Kilkisu. Na meji je zdaj mirno. Angleži pridno utrjujejo Solun in okolico. Močne sile so zbrali na višinah pri Kilkisu, Langaru in Hortiatsu. Angleški in francoski letalni oddelki se zberejo v Kilkisu. Pričeli so že graditi veliko lopo namenjeno zrakoplovom. — Grčija je sporočila bolgarski vladi, da se ne ustavlja, če je nujno, da moraju čete osrednjih velevlasti prestopiti grško mejo.

vesti. Vzemite in berite! Smejali se boste od srca. Knjiga bo vsem dobro došla v sedajnih težkih časih, ko je razvedrilo naravnost zdravilo. Naročite knjigo Rado Murnik, Lovske bajke in povesti za se, za svoje pri vojaki, za ranjence i. dr. Stane s poštino vred 2.50 K.

2. Knjiga Milan Pugelja: Mimo ciljev obsega sledeče povesti in novele: Zanešeni. - Trije meseci. - Helena. - Jerom. - Zaljubljeni kmet. - Labud poje. - Utešenje. - Pet kron. - Zemlja sveta. - Opice. - Naslovna slika Maksima Gašparija. - Deset novel in povesti je združil popularni pisatelj Milan Pugelj v lep šopek. Prav originalne snovi je obdelal na svoj poseben čist individualni način. Vsaka ima zase svojo barvo, svoj ton, a vsem se mora priznati, so psihološko in vsebinsko velezanimive, v svoji pripovedni tehniki dovršene. Pugelj ne zapiše nobene besede odveč, ne polni strani s plehko vsiljivo modrostjo, ne pretirava na nobeno stran, nego ostaja vedno samosvoj, miren epik nežno rahlega občutja brez hlastanja za ceninimi efekti. Zato pa tiči v teh povestih tem več barvitosti, ter mnogo neke fine muzikalnosti, dikcije, ki zaziblje čitatelja v sladko melanholijo. Pugelj zna opisovati ljubezen, brez bolne sentimentalnosti, zdravo, sveže, a nikdar ne brutalno, slika naravo s finimi bojami ter podaja značaje v genialnih reliefih. Malo imamo toli simpatičnih novelistov, kot je baš Milan Pugelj, ki je vedno na pravem mestu humoren, ironičen in celo ciničen, v glavnem pa veseli, mehko sanjavi, dobrodušni naš Dolenjc brez rafiniranosti a resničen poet. To knjigo čita mladenič in starec z enakim užitkom, ker je sad zrelega umetnika. — Elegantno vezana stane samo 2.50 K.

3. knjiga Florjan Golar, Kmečke povesti. Sedem črtic, povestic, pravljic, vsebuje in ena je bolj bogata od druge, polna bujne vsebine. Koliko spominov je nanizanih v venček; že davno pazabljeno vstaja znova pred nami, napol zabrisano se osveži znova. Obilo romantike in vendar kal realizem! Vse te zgodbe so nekako resnične neresnične, a tudi v vsej svoji namišljenosti globoko občutne. Ljubezni, posebno otroške ljubezni, pa tako ljubko še ni naslikal zlepa kdo. Golar je pogledal globoko v otroško dušo in tudi mnogo videl. Glavna vrednost knjige je ta, da jo z istim užitkom lahko čita inteligent in priprost človek. Elegantno vezana stane samo 2.50 K.

Naročite sledeče knjige:

I. za otroke:

Oto Župančič: **Ciciban in Sto Ugank;**

II. za odrasle:

G. Flaubert: **Gospa Bovaryjeva.**G. Le Bon: **Psihologični zakoni razvoja narodov;****Aškerčeva čitanka**, uredil dr. Prijatelj;L. Niederle; **Slovanski svet;**Drtina; **Miselni razvoj evropskega človeštva.**

Opozarjamo na prilogo v današnji številki ter prosimo, izrežite tam vtiskano naročilnico (dopisnico), jo izpolnite, navedite svoj natančen naslov (ime, stan, bivališče pošto) prilepite znamko za 5 vin. ter oddajte na pošto.

Naročite si te knjige! — Dobra knjiga je najboljši prijatelj!

Naročite se na list „Tedenske Slike“, ki je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovan tednik! Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.

V Pulju, 25. marca 1914.

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Dunajska cesta 17.

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen)

Brezplačen pouk v ve-
-zenju -
Tovarna v
Linciu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštine prosto.

Kdor nam pridobi vsaj tri nove naročnike, dobi list Tedenske Slike en četrto leta brezplačno; kdor nam pridobi pet novih naročnikov, dobi list pol leta, in kdor pridobi deset novih naročnikov, dobi list celo leto brezplačno. Novi naročniki morajo plačati naročnino vsaj za en četrto leta. Najbolje je, od novih naročnikov pobrati naročnino ter nam jo skupno poslati; na dopisnici oz. v pismu pa naj se nam naznanijo natančni naslovi (ime, priimek, poklic, bivališče, zadnja pošta) naročnikov.

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

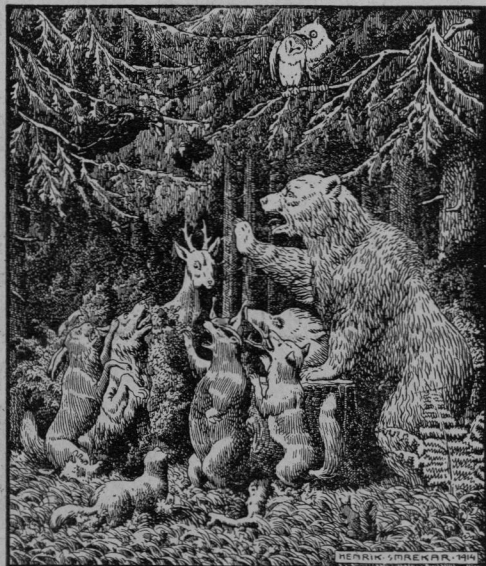
4 3 | 0 |
4 0 |

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka

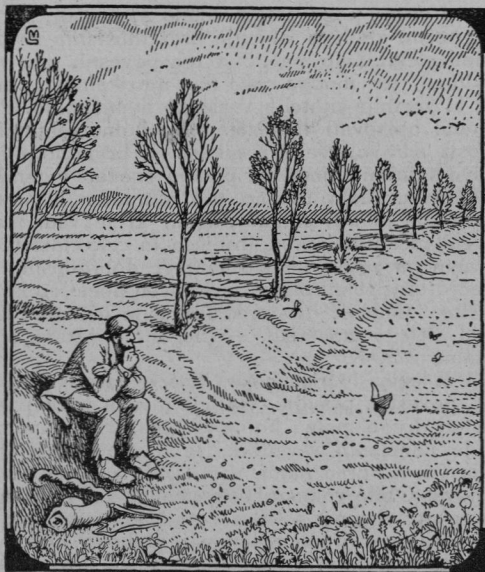
naložen denar. Rezervni zaklad: nad osemstotisoč.

RADO MURNIK
LOVSKE RAJKE IN
POVESTI

Knjiga vsebuje:

Na male kavke dan. - Zaljubljeni jerebar. - Draga kljunača. Veselega kljunača žalostni roman. - Paradni lovec Rekor-davzar. - Lovec rešitelj. - Opeharjeni ribič. - Povodnji mož ob Ljubljani. - Nedeljska bratovščina. - Brakada brez braka. Duhek, lovski Orfej. - Za mrtvi-mi ogali.

Dobra, zanimiva knjiga je naj-boljši prijatelj.

Najlepše darilo za vo-
jake ranjence in druge.MILAN PUGELJ
MIMO CILJEV

Knjiga vsebuje:

Zanešeni. - Trije meseci. - He-lena. - Jerom. - Zaljubljeni kmet. - Labud poje. - Utešenje. Pet kron. - Zemlja sveta. - Opice.

Knjiga vsebuje:

Lovec Klemen. - Lenčica in zmaj. - O hudem kovaču. - Pa-stirska ljubezen. Katrica in hu-dič. - V leščevju. - Dve nevesti.

Vse kritike o teh knjigah so jako ugodne.

Vsaka knjiga stane elegantno vezana 2 K 50 h. Razpošilja upravništvo TEDENSKIH SLIK, Ljubljana, Frančiškanska ul. 10. I.

NAJLEPŠI SPOMIN

na ljube starše, ljubljenega otroka, dragega prijatelja ali ljubeznivo prijateljico je njih po fotografiji povečana lepa umetniško izvršena slika. Ta slika je najlepše in najprimernejše darilo za god in druge prilike.

Najčastnejši spomin na naše ljube, drage, ki so na bojnem polju ali ki so že padli na polju slave za domovino, je njih po fotografiji povečana slika.

Ker umetniško dovršena, po fotografiji povečana slika ni le kras vsake kmetske sobe in vsakega gospodskega salona, temveč je dokaz tudi spoštovanja in ljubezni do taistega, ki ga slika predstavlja, bi naj imela vsaka rodina take slike svojih dragih. Še dolgo, ko jih bo že krila črna zemlja, bo slika trajen spomin na nje.

Cene v kronah.

velikost slike v cm	Doprna slika	Dokolenska slika ali pokrajina	Dvojna doprnska slika ali slika jezdeca	Dvojna dokolenska slika ali dve figuri	Skupina 3 doprnskih slik	Večje skupine
13 : 18	11.—	12.—	12.—	12.—	14.—	16.—
18 : 24	12.—	13.—	17.—	18.—	20.—	22.—
26 : 32	14.—	16.—	21.—	20.—	23.—	25.—
30 : 40	16.—	20.—	23.—	24.—	26.—	28.—
42 : 53	24.—	24.—	26.—	26.—	29.—	31.—
50 : 60	30.—	26.—	30.—	34.—	35.—	37.—
55 : 68	35.—	34.—	35.—	55.—	60.—	65.—
64 : 100	—	60.—	60.—	70.—	75.—	80.—
75 : 100	—	74.—	80.—	90.—	95.—	100.—
80 : 120	—	95.—	95.—	120.—	130.—	140.—
84 : 150	—	120.—	120.—	140.—	150.—	160.—
100 : 150	—	135.—	—	170.—	—	190.—
100 : 200	—	170.—	—	200.—	—	240.—
100 : 250	—	225.—	—	250.—	—	350.—

Eno četrtno zneska je vplačati v naprej kot aro, drugo ob izvršitvi.

Jamčim za solidno delo in dobro izvršitev. Ako bi se po kaki fotografiji (ker je mogoče zastarela, obledela ali pokvarjena) ne dala napraviti lepa povečana slika, se vrne fotografija in ves za sliko vplačani znesek. — Da so povečane slike res krasno umetniško dovršeno delo, se lahko vsakdo prepriča v našem uredništvu, ker so nekatere slike vsakomur na ogled. In s tem, da prevzame naše upravnništvo jamstvo za solidno in dobro izvršitev, ima vsakdo najboljšo zagotovilo za realnost podjetja.

Vsa naročila je nasloviti na „Tedske Slike“ v Ljubljani.

Vse dopise, reklamacije in denarne pošiljatve naj se naslavlajo edino le na

„TEDENSKE SLIKE,,
LJUBLJANA,
Franciška ulica 10./I.

Priporoča se

umetna knjigovoznica

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani.
Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Pošiljajte vojakom časopise, s tem jim napravite veliko veselje.

Ženitna ponudba.

Mladenič 28. let star, prijetne zunanjosti neomadeževanega življenja in krotkega značaja, se želi v svrhu resne ženitve seznaniti z gospodično 18 do 24 let, neomadež. obnašanja, veselega in krotkega značaja. Zaradi razširjenja male, a zelo dobičkonosne obrti se želi nekaj tisoč kron. Priženi pa se tudi na že obstoječe posestvo, gostilno ali trgovino, kjer bi svoje podjetje povečal.

Le one gospodične, ki imajo resno voljo, se prosijo, da pošljejo svoje ponudbe s sliko in natančnim naslovom do 20. januarja pod naslovom: „Sreča sponmladi“ 1887, upravnistvu lista „Tedske Slike,“ Ljubljana.

Tajnost častna stvar in se pismo in slika vrne.

Poravnajte naročnino!

1001 domače pijače

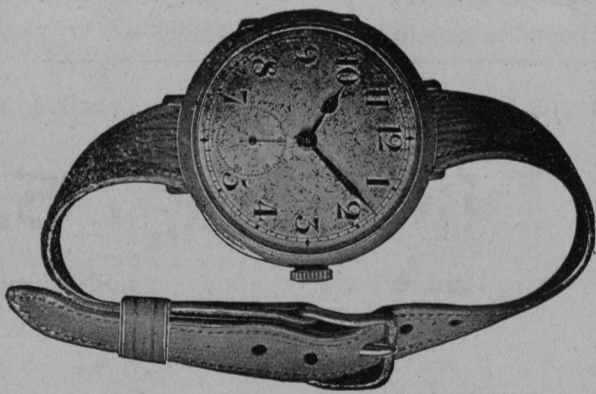
osvežujoče, slastne in žejo gaseče si lahko vsakdo sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati hrusevec, poprovi metovec, pomarančev, prvenčev, višnjev, Neuspeh izključ. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na pet takih porcij dam eno zastoj. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

Jan. Grolich, Engel-Drogerie Brno 640, Moravsko.

Darujte za „Rdeči križ!“

Lepa darila !!

NOVOST! Zavarovalna mrežica, katera je pripravna na vsa uro za na roko brez vsakega predeleovanja, po nizki ceni à K 1.50 kom.

Lepo zelo trpežne
!vojne ure!

Nadalje priporočam novo patrijotično prilogo s koledarjem za leto 1916, katera se pošilja brezplačno in poštne prosto.

Za obilni obisk najvljudnejše vabim

Ljubljana

F. ČUDEN, Prešernova ulica št. 1

Ljubljana

delničar švicarskih tovarn „Union“ ur.

ZADRUŽNA TISKARNA, KRŠKO ob Savi

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejših uredbe izvršuje naročila najokusneje, ceno in v najkrajšem času.

Naročila sprejema vodstvo Zadržne tiskarne v Krškem in upravnništvo Tedskih Slik v Ljubljani, Franciška ulica 10. I. ...

Po vsaki fotografiji
napravimo
umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42×53 cm sta-
nejo samo 24 K.

Naročila sprejema upravništvo
Tedenskih Slik v Ljubljani.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaž in perila
priporoča svojo veliko zalogo,

kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: no-
gavice, gamaše, dokolenice, snežne kuč-
me, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene
srajce in spodnje hlače iz volne, velblo-
dje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona,
cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Ako naročite in to storite
nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa

1 srečko ogrskega rdečega križa

1 srečko budimpeštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz

leta 1880

1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk

iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitnik
630.000 kron

Mesečni obrok za
vseh pet srečk ozir.
dobitnih listov samo
5 kron

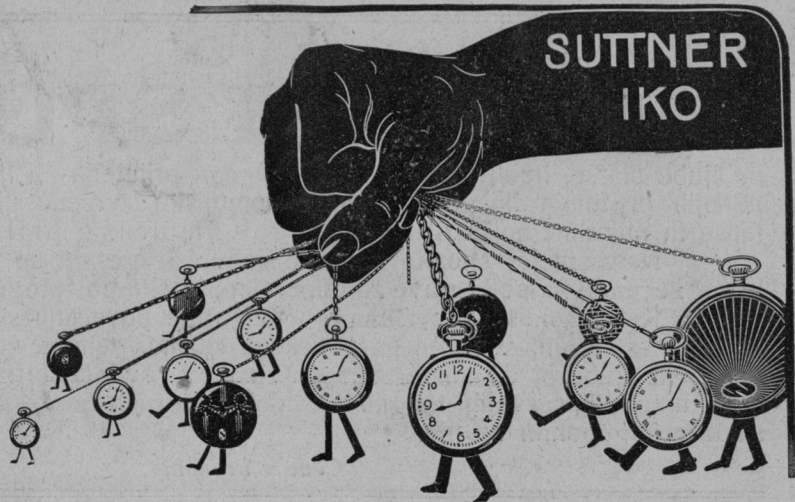
dobite igralno pravico do bobitkov
ene turške srečke v znesku
do 4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:

Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Žlahtna jabolka

od 20 kg naprej po 30 do
60 vinarjev kg razpošilja
A. OSET, posestnik, pošta
Guštanj, Koroško. Razpošilja
tudi suhe češplje.

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu
imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf- ura K 4:10	Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov " 14:—
" 705. Roskopf - ura, kolesje v kamnih " 5:90	" 1450. Bela kovinasta verižica " 2:80
" 719. Srebrna remontoar-ura " 7:80	" 865. Bela kovinasta verižica, priprosta " 1:—
" 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti " 8:40	" 916. Srebrna verižica, masivna " 3:20
" 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov " 7:20	" 422. Nikelnasta športna veri- žica " 1:75
" 518. Ploščnata nikelnasta kava- lirska ura " 7:50	" 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“ " 2:—
" 803. Damska ura, jeklena ali ni- kelnasta " 7:90	" 213. Srebrni prstan z kamnom " 1:40
" 804. Srebrna damska ura " 9:50	" 211. Srebrni prstan z kamnom " —90
" 1544. Usnjata zapestnica z uro " 10:50	" 1063. Prstan, zlato na srebro " 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se
denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

Zdravniki priporočajo KAISERJEVE PRSNE KARAMELE

kot izborno sredstvo zoper kašelj
s „3 smrekami“.
ki so se že nad 25 let najboljše obnesle.
Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

kripavost, zasliženje, katare, bolni vrat,
dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo
prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsa-
kemu vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov
in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbu-
jajoči fino okusni bonboni. Zavoj 20 in 40 v, škat-
lja 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drožerijah.

DOMAČA TVRDKA!

Export

žepnih električnih
svetiljk in baterij

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21/23.

:: Trgovci velik popust. ::

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.